

KNOWLEDGE IN ACTION

UHASSELT

ONDERWIJS
JAARVERSLAG 2018

Onderwijsverslag 2018

Inhoud

	pag.
1 De beleidsdoelstellingen onderwijs van de Universiteit Hasselt	5
1.1 Onderwijsbeleidsplan 2013-2018.....	5
1.2 Onderwijsbeleidsplan 2018-2021.....	16
2 De kwaliteitszorg	18
2.1 Interne kwaliteitszorg	18
2.2 Externe kwaliteitszorg	21
3 Het opleidingsaanbod	22
4 Onderwijs- en examenregelingen.....	23
4.1 Onderwijsregeling	23
4.2 Examenregeling	27
5 Gegevens over de studenten	28
6 Studenten met examencontract	28
7 Internationale relaties	29
7.1 Inleiding internationalisering aan UHasselt	29
7.2 Internationale onderwijsprogramma's	29
7.3 Universitaire ontwikkelingssamenwerking	34
8 Taalrapportering 2017-2018	37
8.1 Doelstellingen en rechtsgrond	37
8.2 Voorwaarde inzake kwaliteit en democratisering	41
8.3 Gedragscode	42

1 De beleidsdoelstellingen onderwijs van de Universiteit Hasselt

1.1 Onderwijsbeleidsplan 2013-2018

De visie op onderwijs is in het onderwijsbeleidsplan 2013-2018 in volgende strategische (SD) en operationele (OD) doelstellingen vertaald:

SD 1	UHasselt tekent aan een strategisch opleidingsaanbod.
OD 1.1	Het opleidingsaanbod van de UHasselt met zijn afstudeerrichtingen nauw laten aansluiten bij de onderzoeksspeerpunten en de onderlinge interactie tussen deze speerpunt domeinen waardoor de UHasselt als kennisinstelling een belangrijk knooppunt is in het innovatieweb.
OD 1.2	Duurzaam inspelen op actuele maatschappelijke noden door afstemming van opleidingen.
SD 2	UHasselt verfijnt haar onderwijsconcept en focust op employability skills.
OD 2.1	Competentiegericht onderwijs versterken en employability skills in de opleidingen implementeren.
OD 2.2	Uitbouwen van het onderzoek van onderwijs.
OD 2.3	Creëren van een stimulerende leeromgeving waarin een verscheidenheid aan werkvormen ontwikkeld wordt.
OD 2.4	Visie ontwikkelen aangaande digitaal leren.
OD 2.5	Uitwerken van een systeem voor evaluatie en kwaliteitscontrole van de evaluatie.
OD 2.6	Verspreiden van informatie over de onderwijsvisie via gerichte communicatiekanalen.
SD3	UHasselt verbetert de instroom en doorstroom van studenten via een inclusieve aanpak.
OD 3.1	Instroom van studenten verbeteren rekening houdend met de achtergrondkenmerken van studenten.
OD 3.2	Doorstroom van studenten verbeteren rekening houdend met de achtergrondkenmerken van studenten.
OD 3.3	Studenten stimuleren om talenten optimaal te ontplooiën.
SD 4	UHasselt verstrekt haar kwaliteitszorg op alle niveaus.
OD 4.1	Succesvolle integratie van de hogeschoolopleidingen in de UHasselt.
OD 4.2	Realiseren van een efficiënte organisatie van de centrale onderwijsdiensten door het optimaliseren van processen en systemen.
OD 4.3	Optimaliseren van de samenstelling en de werking van de overlegorganen voor een efficiënt en effectief overleg over onderwijsaangelegenheden.
OD 4.4	Succesvolle implementatie van het kwaliteitszorgsysteem op instellingsniveau.
OD 4.5	Verdere implementatie van het kwaliteitszorgsysteem op opleidingsniveau.
OD 4.6	Realiseren van een efficiënte organisatie van het academiejaar door het afstemmen van de academische kalenders van de verschillende opleidingen.
SD5	UHasselt stimuleert lifelong learning bij haar afgestudeerden en haar personeel.
OD 5.1	Stimuleren van initiatieven voor het versterken van de alumniwerking.
OD 5.2	Uitbouwen van opleidingsaanbod in het kader van postacademische / permanente vorming.
OD 5.3	De krachten van onderwijs en onderzoek bundelen om te komen tot een performant aanbod van doctoral schools en postdoc opleidingen waarvan de kwaliteit wordt bewaakt en geoptimaliseerd.
OD 5.4	Ontwikkelen van professionalisering van docenten.
SD6	UHasselt werkt aan netwerking en internationalisering van het onderwijs.
	Cf. strategische doelstellingen uit het Internationaliseringsbeleid

Onderstaand beschrijven we welke acties en processen we in 2017-2018 hebben opgezet voor de implementatie van het onderwijsbeleidsplan.

SD 1 UHasselt tekent aan een strategisch opleidingsaanbod.

Groeiplan 'Een sterke universiteit voor een sterke regio'

De verschillende participatiestudies (zie voorgaande jaarverslagen) lagen mee aan de basis van het groeiplan 'Een sterke universiteit voor een sterke regio', goedgekeurd door de Raad van Bestuur van UHasselt op 20 september 2018. Dit groeiplan is het antwoord van onze universiteit op de uitdagingen waar we als universiteit, onze regio en onze samenleving voor staan. In dit groeiplan schuiven we volgende nieuwe opleidingen naar voor om het universitair opleidingsaanbod te versterken:

- master biologie
- master materiomics (chemie en fysica)
- master geneeskunde
- master verpleeg- en vroedkunde
- master healthcare engineering
- bio-ingenieur
- burgerlijk ingenieur
- bachelor sociale wetenschappen
- master sociologie
- master communicatiewetenschappen
- master bestuurskunde
- opleidings- en onderwijswetenschappen

Naast de uitbreiding van het onderwijsaanbod wil de UHasselt er in het groeiplan tegelijkertijd voor zorgen dat een veel bredere groep jongeren de nodige kansen krijgt om zich te ontwikkelen en te excelleren. Via het ankerinstituut 'Inclusief en Excellent' wil UHasselt het aanwezige potentieel aan menselijk kapitaal maximaal aanboren en inzetten. In kader van het plan 'Inclusief en Excellent' vergeleken we in juni 2018 de instroom, doorstroom en uitstroom van UHasselt-studenten uit kansengroepen (beursstudenten, studenten uit kort- en middengeschoold milieu, anders- en meertalige studenten, studenten met een migratieachtergrond) met studenten uit niet-kansengroepen. De resultaten van deze analyse deelden we met de opleidingen (via o.m. de Onderwijsraad en infosessies).

Profilering en positionering

Evenals de voorbije jaren werkte de UHasselt in 2018 aan het verhogen van de transparantie en de profilering van haar opleidingsaanbod. Ze diende meerdere aanvraagdossiers in bij VLIR en de Commissie Hoger Onderwijs:

- De masteropleiding Management diende in het najaar 2018 bij VLIR een aanvraag in tot vrijstelling van de voorwaarde om een volledig Nederlandstalig traject in de equivalente opleiding (master toegepaste economische wetenschappen) aan te bieden. UHasselt vindt het wenselijk om binnen de Nederlandstalige opleiding Master in de Toegepaste Economische Wetenschappen in elk traject Engelstalige opleidingsonderdelen aan te bieden zodat studenten zich de Engelse voertaal en het vakjargon kunnen eigen maken. Dit verhoogt hun kansen op de arbeidsmarkt. De aanvraag werd goedgekeurd. Deze vrijstelling zal ingaan vanaf het academiejaar 2019-2020.
- De masteropleiding Transportation Sciences (on campus en distance learning) diende in het najaar 2018 bij VLIR een aanvraag voor een naamswijziging voor de afstudeerrichting 'Mobility Management' in. De benaming van de afstudeerrichting "Mobility Management" leidt tot misverstanden. De Engelstalige term "Mobility" staat immers ook voor beweeglijkheid (the ability to move or be moved freely and easily) en sociale mobiliteit (the ability to move between different levels in society or employment). Een meer correcte term voor mobiliteit is "Transportation" of

“Transport”. Verder kan de inhoud gerelateerd worden aan twee componenten, beleid (policy in het Engels) en planning. Om de inhoud van de afstudeerrichting binnen de Master of Transportation Sciences duidelijker weer te geven naar de internationale markt wordt daarom de naam “Transport Policy and Planning” voorgesteld. De naamswijziging verkreeg goedkeuring.

De vijf Vlaamse universiteiten dienden in het najaar 2018 bij VLIR een aanvraag voor naamswijzigingen in voor de bachelor- en masteropleidingen in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur en voor de bachelor- en masteropleidingen in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica. Het voorstel is de toevoeging van ‘toegepaste economische wetenschappen’ te schrappen. De naamswijziging zal de transparantie in de communicatie rond de opleidingen verhogen. Nu kan onterecht de indruk ontstaan dat de opleidingen ‘varianten’ zijn van de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen. De aanvraag is goedgekeurd.

Maatschappelijke noden en ontwikkelingen

Het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK), dat volgde na de aankondiging van de sluiting van Ford Genk, toonde een nood aan handelswetenschappers aan voor de verdere ontwikkeling van de regionale economie. In opvolging van dit actieplan implementeerde de UHasselt de voorbije jaren de bacheloropleiding Handelswetenschappen en het schakelprogramma. In september 2018 startte de masteropleiding Handelswetenschappen.

Vanaf het academiejaar 2019-2020 bieden UGent (penvoerende instelling), UAntwerpen, KU Leuven, VUB en de transnationale Universiteit Limburg een nieuwe master-na-master Global Health aan. Met deze nieuwe ManaMa wensen de instellingen via een multidisciplinaire opleiding bij te dragen aan de gezondheidsproblematieken en mondiale uitdagingen van de 21ste eeuw.

De opleiding is ondergebracht in de studiegebieden Politieke en sociale wetenschappen, Sociale gezondheidswetenschappen, Geneeskunde en Biomedische wetenschappen. De studieomvang bedraagt 120 studiepunten en de onderwijstaal is Engels. De Commissie Hoger Onderwijs gaf een positief oordeel over de macrodoelmatigheid op 9 mei 2016. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie leverde een positief toetsingsrapport aan op 10 juli 2018. De Vlaamse Regering erkende deze nieuwe opleiding op 21 september 2018.

Ondernemerschap

STUDENTSTARTUP ZET IN OP HET STIMULEREN VAN ONDERNEMEND GEDRAG BIJ STUDENTEN EN HELPT BIJ DE OPSTART VAN EEN EIGEN ZAAK

Ook in 2018 definieerde StudentStartUP ondernemen heel ruim. Studenten die een fuif organiseren, maatschappelijke projecten uitwerken, een innovatief idee bestuderen of een eigen bedrijf oprichten. ... Kortom, we nemen alle ondernemende vaardigheden in rekening die hen sterker maken op de toekomstige arbeidsmarkt en hen vooruit zullen helpen in het dagelijkse leven. Of ze dan later ambtenaar, ondernemer of werknemer worden, is niet echt van belang. Met de juiste ondernemende skills hebben ze belangrijke troeven in handen om levenslang te leren. Het is voor studenten die deze ondernemende competenties willen aanscherpen, of een stap verder willen gaan en hun eigen zaak willen starten, dat StudentStartUP het aanspreekpunt wil zijn. De belangrijkste conclusie die we uit onze evenementen en acties rond ondernemen kunnen trekken, is dat er steeds meer UHasselt-studenten intrinsiek gemotiveerd zijn om deel te nemen aan onze events. We stellen tevens vast dat deze evenementen een positieve impact creëren op de beeldvorming rond ondernemen, en dit zowel bij studenten als docenten. Opvallend is dat er heel wat studenten die aanwezig waren op

een activiteit, de smaak van ondernemen te pakken kregen en nadien langskwamen voor een gesprek bij StudentStartUP om hun idee af te toetsen.

StudentStartUP UHasselt begeleidde in 2018 76 studenten, onder wie

- 22 studenten reeds gestart zijn met een onderneming;
- 23 studenten hun idee concreet aan het uitwerken zijn;
- 17 een idee zoeken of nog een vaag idee hebben;
- 14 studenten die hun idee onderzocht hebben, maar niet zullen verderzetten;
- 54 man is en 22 vrouw;
- 30 Bedrijfseconomische wetenschappen, 10 Industriële ingenieurswetenschappen, 10 Wetenschappen, 9 Architectuur en Kunst, 4 Revalidatiewetenschappen, 2 Geneeskunde en levenswetenschappen, 2 Rechten.

Ook in het curriculum wordt steeds meer aandacht besteed aan kennis en kunde over ondernemen. Het opleidingsonderdeel 'OndernemersZIN' liep voor het vierde jaar op rij als een trein, met maar liefst 45 studenten. De studenten werden in groepen verdeeld en organiseerden een event om intra- en entrepreneurship bij studenten en leerlingen van het laatste middelbaar te verhogen. Voor het eerst werd het vak 'Bouwstenen van OndernemerSCHAP' ingericht waarvoor 36 studenten zich inschreven. De studenten evalueren deze multidisciplinaire opleidingsonderdelen zeer positief. Zo focust 'OndernemersZIN' op het DNA van een ondernemer en zien we het ondernemersleven zoals het is. Bij de Bouwstenen van OndernemerSCHAP krijgen de studenten een goed beeld van wat ondernemerschap in de theorie allemaal inhoudt.

Onder de vleugels van het EFRO-project Pitch Please organiseerde StudentStartUP tijdens academiejaar 2017-2018 een negental events en initiatieven die erop gericht zijn studenten te inspireren en uit te dagen om zich meer ondernemend te gedragen. Ook docenten en andere medewerkers van UHasselt werden uitgenodigd op workshops en inspiratie-events om hun ondernemende mindset te verruimen.

Educatieve masters

Vanuit het belang dat UHasselt als *civic* universiteit hecht aan de vorming van leraren wil ze met de inschaling van de lerarenopleidingen in de Vlaamse Kwalificatiestructuur vanaf het najaar 2019 educatieve masteropleidingen en de verkorte trajecten voor zij-instromers inrichten. Met talrijke startbekwame leraren en opleiders wenst UHasselt een positieve, maatschappelijke impact te hebben op het leren van jongeren in het leerplichtonderwijs en van volwassenen in opleiding in Limburg.

Om de omvorming van de huidige specifieke lerarenopleidingen tot educatieve masters voor te bereiden ondernam de instelling diverse acties:

- In 2017 richtte UHasselt de Interfacultaire School voor Educatieve Studies (SES) op. SES is verantwoordelijk voor de organisatie en het uitvoeren van de educatieve masteropleidingen. In 2018 gaf UHasselt verder vorm aan deze school. Zo werd ter voorbereiding van het onderwijs als voor de uitbouw van onderzoek van onderwijs een fulltime ZAP-lid aangesteld.
- In oktober 2018 diende UHasselt/tUL bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) de aanvraagdossiers Toets Nieuwe Opleiding in voor de educatieve masters economie, ontwerpwetenschappen, wetenschappen & technologie en gezondheidswetenschappen.
- Vanuit de samenwerking met LIMLO zal KU Leuven in Limburg vanaf het najaar 2019 eveneens een aanbod voor zij-instromers in de educatieve masters organiseren. Om concurrentie te vermijden en om een transparantie aanbod voor de studiekiezer niveau 7 te realiseren werkt UHasselt aan een samenwerkingsovereenkomst met KU Leuven.
- Voor de overgangscursisten van de huidige specifieke lerarenopleidingen (SLO economie UHasselt, SLO STEP en SLO LIMLO) werkte UHasselt overgangscurricula uit. De

overgangscurricula biedt de student die reeds in de SLO startte (en 15 stp behaalde) de mogelijkheid om tot 2021 zijn diploma van leraar te behalen.

- In samenwerking met de personeelsdienst alsook met haar associatiepartner Hogeschool PXL werd de overgangssituatie voor het personeel, momenteel tewerkgesteld in de SLO's van de beide centra voor volwassenenonderwijs uitgezet.

SD 2 UHasselt verfijnt haar onderwijsconcept en focust op employability skills.

Employability skills en competentiegericht onderwijs (OD2.1)

De implementatie van competentiegericht onderwijs en employability skills, zoals beschreven in voorgaande jaarverslagen, is in 2018 verder gezet. De opleidingen werden en worden bij deze implementatie ondersteund door de dienst Onderwijsontwikkeling, innovatie en diversiteit (OODI). In 2018 heeft OODI vooral opleidingen verder ondersteund bij het invoeren van leerlijnen. Door het gebruik van leerlijnen worden de employability (en academic) skills in de opleidingsonderdelen meer systematisch aangepakt.

Uitbouwen van onderzoek van onderwijs (OD2.2)

In januari 2014 richtte de UHasselt een interfacultaire onderzoeksgroep 'onderzoek van onderwijs' (O³) op. Zoals hoger vermeld, werd in 2017 de onderzoeksgroep O³ ondergebracht in de interfacultaire school voor educatieve studies (SES).

- Op 5 januari 2017 keurde de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport het tweejarig project 'Efficiënte eerstelijns-interventies voor hoogbegaafdheid in de (geestelijke) gezondheidszorg in Vlaanderen' goed. Dit project werd ingediend door de Leerstoel Hoogbegaafdheid. De Leerstoel Hoogbegaafdheid rondde in 2018 dit project af.
- Het onderzoek naar de bevordering van het studiesucces in het hoger onderwijs werd ook in 2017 gecontinueerd. De onderzoeksresultaten werden via diverse kanalen gedissemineerd.

Creëren van een stimulerende leeromgeving en implementeren van blended learning (OD2.3 en OD2.4)

ALIPA ICT IN ONDERWIJS

In 2016 lanceerde UHasselt het ALIPA-project (Aligning IT with Partners) – een project met als doel het bepalen van de ICT-strategie voor de komende jaren. Binnen ALIPA werd in 2017-2018 door een werkgroep o.l.v. de vicerector Onderwijs een strategie m.b.t. stimulerende en digitale leeromgevingen voorbereid.

In juli 2018 werd een procedure uitgeschreven waarbij een opleiding via gemotiveerde aanvraag de aanschaf/verlenging van onderwijstechnologische software kan voorstellen.

DOCIMO

Een stafmedewerker van de dienst OODI ondersteunt sinds eind 2016 het lopende pilootproject rond DOCIMO in de faculteit GLW. Momenteel werken zowel de bachelor geneeskunde als de bachelor revalidatiewetenschappen en kinesitherapie voor een aantal opleidingsonderdelen in DOCIMO. Als 'giscorrectie' wordt binnen dit platform gebruik gemaakt van zekerheidsgraden in plaats van meer traditionele correcties.

Naar aanleiding van verscheidene beroepsprocedures en vragen vanuit verschillende faculteiten werd voorbereidend werk gedaan omtrent het formuleren van meerkeuzevragen en het voorbereiden van meerkeuzetoetsen. Verschillende workshops werden in 2018 gegeven.

INNOVATIEVE ONDERWIJSPROJECTEN

Innovatie is één van de speerpunten van UHasselt. Sinds 2015 worden de faculteiten daarom uitgenodigd om innovatieve onderwijsprojecten (IOP) in te dienen. Vanuit de IOP's willen we onderwijsvernieuwing inbedden in de organisatie. Voor de call van 2018 werd een budget van 150.000 euro toegekend.

In september 2018 startten voor UHasselt drie nieuwe innovatieve onderwijsprojecten. De ingezonden voorstellen werden onder meer beoordeeld op hun innoverend karakter en/of koppeling aan het Onderwijsbeleidsplan, de duurzaamheid van het project en de mogelijkheid tot uitbreiding naar andere opleidingen/faculteiten en op de haalbaarheid van de doelstellingen. Alle projecten hebben een maximale doorlooptijd van twee jaar. De drie gehonoreerde innovatieve onderwijsprojecten zijn:

1. Active learning centered design thinking in het onderwijs (Active-LeDT)

Faculteit WET (ba opleidingen wetenschappen en industriële ingenieurswetenschappen)

Active-LeDT begeleidt (STEM-)onderwijsontwikkelaars bij het ontplooiën van 21ste eeuw employability skills en leidt hen op tot zelfsturende sleutelfiguren in het toekomstig onderwijslandschap. Binnen UHasselt past het project in het globaal pakket educatieve opleidingsonderdelen als voorbereiding op de educatieve masters, alsook in het aanbod van onderwijsprofessionalisering.

2. Elektronische leerpaden als innovatief onderwijsconcept voor de bachelor revalidatiewetenschappen en kinesithérapie

Faculteit RWS

De opleiding revalidatiewetenschappen en kinesithérapie wil samen met de start van de curriculumhervorming in eerste bachelor opleidingsonderdelen aanbieden in de vorm van een elektronisch leerpad. De opleiding zal deze pilootcase gebruiken om elektronische leerpaden te ontwikkelen in 2de en 3de bachelor. Met de elektronische leerpaden kan het verschil in voorkennis tussen studenten genivelleerd worden, komt er meer ruimte vrij voor verdieping en wordt sterker ingezet op het vergroten van skills.

3. Een e-leeromgeving platform voor wiskunde

Faculteit WET

Een e-leeromgeving platform voor wiskunde laat toe dat instromende studenten zich beter kunnen voorbereiden op de verwachte wiskundevoorkennis per studierichting. Video's en interactieve visualisatie helpen om de leerstof beter inzichtelijk te maken. Het studiemateriaal wordt beschikbaar gesteld in modules zodat studenten aansluiting vinden bij het eigen voorkennisniveau.

Systeem voor evaluatie en kwaliteitscontrole van evaluatie (OD2.5)

In najaar 2017 zette de dienst Onderwijsontwikkeling, diversiteit en innovatie in op de ontwikkeling van een instellingsbreed kader voor evaluatie. Centraal in dit evaluatiekader staan de krijtlijnen voor kwaliteitsvolle evaluatie. Na een eerste try-out (bij faculteiten ARK en RWS) startten de meeste faculteiten en opleidingen in 2018 met de vertaling van het instellingsbrede kader naar een opleidings specifiek evaluatieprogramma.

De onderwijsmanagementteams van de opleidingen zijn de eindverantwoordelijke voor het opstellen van een evaluatieprogramma. In een eerste fase worden principiële afspraken met betrekking tot kwaliteitsvol evalueren vastgelegd op faculteit- en/of opleidingsniveau. In een volgende fase gaan de opleidingen met de onderwijsteams aan de slag wat deze afspraken betekenen voor de

vormgeving van evaluatie in de opleidingsonderdelen en wat er van de docenten verwacht wordt met betrekking tot evaluatie. De evaluatieprogramma's krijgen vorm vanuit de eigenheid, de specificiteit en op het tempo van de opleidingen.

SD 3 UHasselt verbetert de instroom en doorstroom van studenten via een inclusieve aanpak.

Instroom van studenten verbeteren (OD 3.1)

OVERGANG SECUNDAIR ONDERWIJS – HOGER ONDERWIJS

Om de instroom van generatiestudenten zo vlot mogelijk te laten verlopen, heeft de universiteit steeds veel belang gehecht aan goede relaties met het secundair onderwijs. Toch blijkt de laatste jaren dat de problematiek van de instroom – dit geldt niet enkel voor de Limburgse regio – nog grondiger moet worden aangepakt. Voor haar aanpak baseert de universiteit zich op een onderzoek naar de overgang secundair onderwijs – hoger onderwijs en het hieraan gerelateerde studiesucces. Zij zet in op methodieken en ondersteunende tools om het oriënteringstraject en de studiekeuze zo goed als mogelijk te begeleiden en is sceptisch ten aanzien van oriëntatie-/toelatingsproeven die op basis van een eenmalige test studenten adviseren over hun bekwaamheid tot het aanvangen van hoger onderwijs.

Het betreffende onderzoeksproject werd opgezet in 2013 onder leiding van de ere-vice-rector onderwijs (zie ook onder SD2 bij onderzoek van onderwijs).

In een **eerste fase** werd een uitgebreide literatuurstudie uitgevoerd. Hierbij werden de belangrijkste studentfactoren voor studiesucces in het hoger onderwijs in kaart gebracht.

In een **tweede fase** werd in het najaar van 2014 een samenwerkingsproject met scholen opgestart dat een betere oriëntering van leerlingen naar het hoger onderwijs beoogt. In een 35-tal scholen secundair onderwijs werden gegevens verzameld m.b.t. belangrijke factoren voor studiesucces in het hoger onderwijs (gebaseerd op voorgaande literatuurstudie). Dit gebeurde voor drie cohorten leerlingen. Deze gegevens werden vervolgens gekoppeld aan de studieresultaten in het hoger onderwijs. Er werden analyses uitgevoerd voor de deelnemende leerlingen die in 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018 ingestroomd zijn aan de Universiteit Hasselt of KU Leuven. Vooral factoren m.b.t. de vooropleiding blijken belangrijk te zijn voor studiesucces in het hoger onderwijs: deze factoren verklaren bijna de helft van de variantie in studiesucces. Verder onderzoek (op grotere schaal) en implementaties van deze bevindingen, zoals een instrument ter ondersteuning van het studiekeuzeprocess in het secundair onderwijs, staan op de agenda.

Speciale aandacht is er eveneens voor de verbetering van de instroom in de wetenschappelijke opleidingen, de zogenaamde STEM-opleidingen: naast activiteiten in het kader van UHasselt voor leerkrachten en Proeven van UHasselt (voor leerlingen: proefritten, 'prof voor de klas', TAST-INGs, workshops voor leerlingen, meeloopdagen...) is extra ingezet op het ontwikkelen van netwerken met leraren en op professionaliseringsactiviteiten (zie verder):

- Informatica: netwerk voor leraren; lessenreeks informatiewetenschappen voor leraren; videoreeks YouTube "Leren programmeren in Python;
- Fysica: verder uitbouwen van netwerk en activiteiten met leerkrachten (o.a. via Fys@LIM-netwerk en stuurgroep voor bevraging van noden en wensen van leerkrachten) en externe partners (Cosmodrome, Technologiebende, T2-Campus,...) via 'Fysica-Ambassadeur'.
- Wiskunde: vergelijking en afstemming van de leerplannen SO en de begincompetenties van de verschillende studierichtingen aan de UHasselt; daarnaast worden er ook nascholingen Wiskunde georganiseerd.
- Chemie: GAPc (gaming in een project chemie); klankbordgroep Chemie; Chemonomics

- Biologie: Er is een poll uitgestuurd naar leerkrachten SO voor thema's, waarin ze zich via nascholing willen professionaliseren. Op basis hiervan is een prioriteitenlijst opgesteld en wordt een 4-tal nascholingen uitgewerkt.
- Daarnaast bestaat het coachingproject voor de toelatingsproef geneeskunde... (zie vorige jaarverslagen).

EDUCATIEF MEDEWERKERS SCHOOL VOOR EDUCATIEVE STUDIES (SES) – RELATIEBEHEERDER S.O.

Om sterker te kunnen inzetten op het netwerk met secundair onderwijs (S.O.) zijn op 2 niveaus mandaten vrijgemaakt: nl. 1 voltijds mandaat bij de dienst Communicatie en Marketing (relatiebeheerder secundair onderwijs) en 3 FTE's binnen SES (aanstelling van 6 halftijdse educatieve medewerkers). De ambitie is multidisciplinair samenwerken aan een educatief aanbod voor studenten en leraren en om de samenwerking van UHasselt met het S.O. te versterken.

- Relatiebeheerder S.O.
Sinds 1 september 2017 is aan UHasselt een relatiebeheerder secundair onderwijs actief. Het doel is een stabiele, duurzame relatie met secundaire scholen op te bouwen (in eerste plaats directies en leerkrachten die het studiekeuzeprocess begeleiden). De relatiebeheerder houdt een overzicht van alle contacten vanuit UHasselt met het secundair onderwijs, ondersteunt de uitbouw van het UHasselt aanbod voor leerkrachten, brengt bijkomende noden van secundaire scholen in kaart, staat in voor de goede ontvangst en begeleiding van secundaire scholen aan UHasselt. Bovendien is zij de contactpersoon voor infoavonden op secundaire scholen (presentaties – uitleg infostand). Sinds academiejaar 2018-2019 is er in samenwerking met Hogeschool PXL een nieuw initiatief gestart: proefdagen (donderdag 8 november 2018). Hierbij schrijft een school/klas zich in met de leerlingen van het zesde middelbaar en waarbij de leerlingen zelf kunnen kiezen welke inhoudelijke sessies ze volgen bij Hogeschool PXL en UHasselt. Op die manier kunnen de leerlingen zowel opleidingen van de universiteit vergelijken met deze van de hogeschool. Op de Proefdag van 8 november hebben 1200 leerlingen van 18 secundaire scholen deelgenomen. Dit initiatief wordt in 2019 en 2020 herhaald.
- Educatieve medewerkers
De 6 educatieve medewerkers zijn sedert het najaar 2017 voor de volgende vakdomeinen binnen het S.O. en UHasselt actief: biologie, chemie, economie, fysica, informatica en wiskunde. Zij zijn de contactpersonen voor de leraren 2de en 3de graad S.O., bouwen bestaande relaties uit tot een netwerk voor bovenstaande expertisegebieden, werken educatief materiaal voor het S.O. uit (binnen een bepaalde discipline of multidisciplinair), organiseren nascholingen voor leerkrachten ... In deze hoedanigheid werken zij nauw samen met de opleidingen en faculteiten van UHasselt, met de Interfacultaire School voor Educatieve Studies (SES), met de algemene relatiebeheerder S.O. en met de dienst Communicatie en Marketing. Op 5 mei 2018 hebben de educatief medewerkers een zeer succesvolle STEM Inspiratiedag georganiseerd voor leerkrachten van alle graden van het secundair onderwijs.

STEM – SOHO (overgang secundair – hoger onderwijs)

Binnen de Faculteit Wetenschappen werkten de verschillende disciplines aan de uitvoering van SOHO-projecten. De SOHO-projecten hebben een dubbel doel:

- Versterken van de relaties met leraren S.O. Vanuit iedere discipline is een stuurgroep van leraren geïnstalleerd. Binnen deze stuurgroep krijgen de leraren de kans om ervaren noden t.a.v. het aanbod aan te geven en te evalueren.
- Ontwikkeling van specifiek didactisch materiaal voor leerlingen voor de kennismaking met of de remediëring van leerstof.

De SOHO-projecten Wetenschappen:

- Ecotron Mysterie, een workshop voor leerlingen van de 2de en de 3de graad ASO en TSO;
- DNA-profielen, een uitleenbox voor het maken van reële DNA profielen en een voorbereidende workshop voor leraren van de 3de graad ASO, die deze box wensen uit te lenen;
- Workshop Evolutie, een workshop voor leraren;
- Gaming Project in Chemie – GAP © - inclusief een proof-of-concept game: een remediëringstool, die zowel zijn toepassing vindt in het hoger secundair onderwijs, als in de overgang naar het hoger onderwijs, met name in de septembercursus chemie;
- Pilotproject Chemonomics: pilotproject met vier Limburgse secundaire scholen om leerlingen uit de derde graad wetenschappelijk te inspireren en aan te zetten tot creatief ondernemen;
- PHYS-X 2.0: met als doel de link tussen UHasselt en de secundaire scholen te versterken door middel van workshops in nascholings, de ontwikkeling van lesmateriaal voor gebruik in scholen, nieuwe leerlingenpractica en demonstratievideo's voor leerkrachten, de ontwikkeling van een onderwijsplatform en digitale leermiddelen;
- Interactief platform wiskunde: een aanbod van oefeningen, videofragmenten en lesmateriaal, leerlingen van de 3de graad SO en studenten UHasselt;
- Informatica: Progra-meer: nascholingen voor leerkrachten (wiskunde, wetenschappen, ...) binnen het domein van de algoritmie en het leren programmeren;
- YouTube-videoreeks: Leren programmeren met Python.

Doorstroom van studenten verbeteren (OD 3.2 en OD 3.3)

DOORSTROOM BEVORDEREN

De UHasselt neemt haar verantwoordelijkheid t.a.v. een vlotte studievoortgang. Zo voerde ze sinds het academiejaar 2015-2016 een aantal maatregelen door:

- in 2015-2016 weigering van studenten die minder dan 30% studierendement behalen in een eerste bachelorjaar;
- in 2016-2017 uitbreiding van bovenstaande maatregel naar alle studenten in alle opleidingen (weigering tot inschrijving in academiejaar 2017-2018 ten vroegste).
- vanaf 2018-19 wordt een student die na twee inschrijvingen voor een opleidingsonderdeel geen credit heeft behaald en geen 70% studierendement behaalde, geweigerd voor de opleidingen/programma's waarin dit opleidingsonderdeel moet worden opgenomen. Op basis van deze studievoortgangsmaatregel kunnen studenten ten vroegste in 2020-2021 geweigerd worden.

Studieloopbaanbegeleiders dragen er zorg voor dat alle studenten goed op de hoogte zijn van de studievoortgangsmaatregelen en contacteren de betreffende studenten tijdig.

Uit de doorstroomindicatoren van de BI-dashboards (zie hoofdstuk 2) blijkt dat sinds het invoeren van de studievoortgangsmaatregelen van 2015-2016 en 2016-2017 het percentage generatiestudenten dat slaagt voor 1^e bachelor in het 1^e jaar van inschrijving, het studierendement van de generatiestudenten en het percentage generatiestudenten met een hoog studierendement

(boven 80%) stijgt. Het percentage generatiestudenten met een laag studierendement (lager dan 30%) daalt.

Naast studievoortgangmaatregelen wil UHasselt de doorstroom van studenten bevorderen door sociale integratie. Om de sociale en academische integratie van eerstejaarsstudenten te bevorderen neemt UHasselt jaarlijks verschillende initiatieven. Ouderejaarsstudenten ondersteunen eerstejaarsstudenten, al dan niet met migratie-achtergrond, vakinhoudelijk (tutorprojecten) of op sociaal vlak (meter-peter werking). Daarnaast bieden studie(loopbaan)begeleiders en studentenpsychologen een begeleidingsaanbod rekening houdend met de begeleidingsnoden van studenten en de meest beïnvloedbare factoren van studiesucces

TALENTONTPLOOIING STIMULEREN

In 2014 werd het beleidsplan diversiteit in inclusief onderwijs (2014-2019) uitgewerkt. De visie en vier strategische doelstellingen zijn gemeenschappelijk binnen de AUHL en werden door de onderwijsraad van UHasselt goedgekeurd.

Diversiteit in inclusief onderwijs is een belangrijke module in het professionaliseringstraject waarbij startende docenten het attest basiskwalificatie onderwijs kunnen behalen.

Medewerkers van de dienst onderwijs werkten actief mee in werkgroepen op regionaal en Vlaams niveau waarbij de drempels naar realisatie van een educatief perspectief voor anderstalige nieuwkomers en vluchtelingen geëxploreerd werden en omgezet in beleidsaanbevelingen op diverse niveaus.

In 2018 werkten medewerkers van de dienst onderwijs, in samenwerking met de onderzoeksgroep SEIN en een interne stuurgroep en externe adviesgroep, aan de uitwerking van het rapport 'Inclusief en Excellent'. De analyses uit dit rapport resulteerden in het strategisch actieplan Inclusief en Excellent, met als doel het creëren van ontwikkelingskansen voor een bredere groep jongeren zodat elke student kansen heeft om te excelleren. Hiervoor zet het actieplan in op vier werkingsgebieden met name de onderwijspraktijk, activiteiten voor studenten uit kansengroepen, de organisatiestructuur en -cultuur en organisatiecommunicatie. In 2018 werd gestart met de systematische analyse van in- en doorstroom naar achtergrondfactoren van studenten volgens de definities van het charter VLIR-VLHORA. De dienst onderwijs zal deze analyses tot op opleidingsniveau verder uitwerken, opvolgen en ter beschikking stellen.

SD 4 UHasselt versterkt haar kwaliteitszorg op alle niveaus.

We verwijzen naar hoofdstuk 2 voor VISIO-O, onderwijsevaluaties, evaluatievergaderingen, Business Intelligence en Databank onderwijsorganisatie.

Organisatie van het academiejaar door het afstemmen van de academische kalenders van de verschillende opleidingen

De instelling rolde de uniforme organisatie van het academiejaar (zie voorgaande jaarverslagen) verder uit. In academiejaar 2017-18 startten alle opleidingen van de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen, de School voor Mobiliteitswetenschappen en de faculteit Wetenschappen evenals de bachelor biomedische wetenschappen, de bachelor (interieur)architectuur en de master interieurarchitectuur met de uniforme kalender. In academiejaar 2018-2019 is het uniforme kader minstens van toepassing voor de eerste 60 studiepunten van de bachelor en de master. De 'oude' academische kalender is dus enkel nog van toepassing voor de opleidingen die kiezen voor een graduele implementatie van de uniforme kalender.

SD 5 UHasselt stimuleert lifelong learning bij haar afgestudeerden en haar personeel.

Onderwijsprofessionalisering

In 2017-2018 werkte OODI de onderwijsprofessionalisering verder uit. In 2018 behaalde de UHasselt de erkenning van de BasisKwalificatieOnderwijs (BKO) voor het traject startende docenten. Eind 2018 stelden 9 jonge docenten hun onderwijsportfolio aan de jury voor en behaalden hiermee het BKO-atteest.

In 2018 is gestart met een onderwijsprofessionaliseringstraject voor assistenten in de faculteiten BEW en Rechten. Het is een pilootproject en na evaluatie zal beslist worden of en op welke wijze dit in de toekomst instellingsbreed kan aangeboden worden.

Het aanbod thematische modules bleef gericht op een breed publiek van al wie betrokken is in onderwijs. In 2018 werd extra ingezet op thematische modules in verband met het evaluatiekader van UHasselt.

Ook in 2018 nodigde de dienst OODI alle nieuwe personeelsleden met een onderwijsopdracht uit op de verwelkomingsmodule voor een introductie over de dienst onderwijs, het onderwijsbeleid, de OER-regeling en de kwaliteitszorg en dit zowel in het Nederlands als in het Engels

In 2018 ging een instellingsbrede onderwijsdag door met als thema: Community Service Learning in een *Civic* universiteit.

Postacademische / permanente vorming in SEE (UHasselt School of Expert Education)

In 2018 liepen er 34 verschillende programma's binnen UHasselt SEE, gaande van een MBA-programma over expertopleidingen tot studiedagen.

In 2018 werd het nieuwe postgraduaat Building Beyond Borders succesvol gelanceerd in samenwerking met de faculteit architectuur. Verder kende de RevalAcademy een stijgend succes; mede hierdoor staat onze faculteit revalidatiewetenschappen vandaag op de kaart als referentie op het vlak van bijscholingen. De opleidingen op maat kenden ook een toename in 2018. Dit zowel in de profit als non-profit sector.

SD 6 UHasselt werkt aan netwerking en internationalisering van het onderwijs.

Zie hoofdstuk 7 van het jaarverslag.

Evaluatie periode 2013-2018

Het beleidsplan Onderwijs 2013-2018 kwam tot stand in de periode van de integratie van de academiserende opleidingen van de hogescholen in de universiteit, een periode waarin UHasselt een exponentiële groei in zowel aantallen studenten als aantal opleidingen kende en zichzelf als organisatie hertekende. De vooropgestelde doelen voor deze periode waren op zijn minst ambitieus.

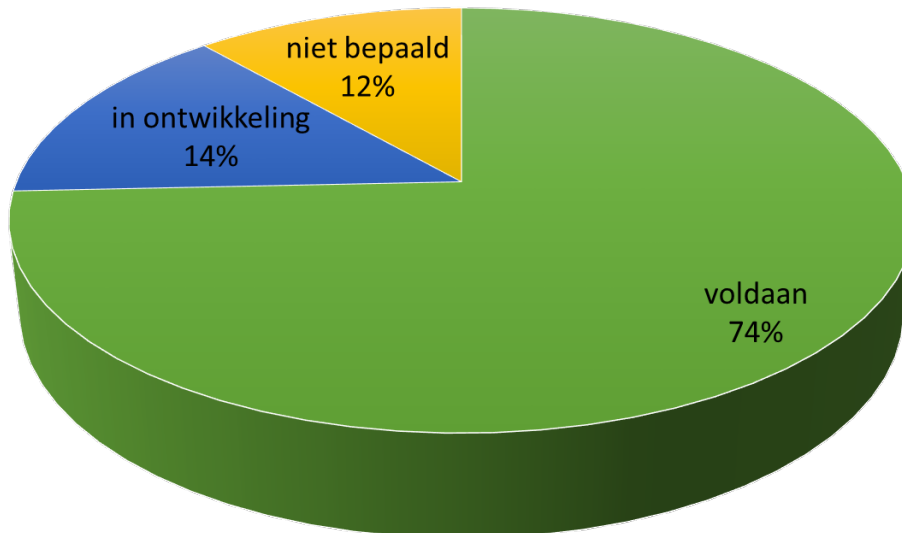
Het Onderwijsbeleidsplan 2013-2018 was de voorbije vijf jaren leidend in de acties t.a.v. onderwijs. Over de realisaties t.a.v. de strategische en operationele doelen rapporteerde de dienst Onderwijs jaarlijks in haar Jaarrapport Onderwijs. Bij afloop van de periode maakte de dienst Onderwijs een evaluatie van de uitvoering van het Onderwijsbeleidsplan 2013-2018 op door de realisaties te plaatsen ten aanzien van de beoogde resultaten.

Hoewel een 'voldaan' voor elk beoogd resultaat wenselijk zou zijn geweest, was dit misschien moeilijk haalbaar gezien de vooropgestelde ambities. Aan 27 van de 35 beoogde resultaten (77%) is voldaan, de acties voor 4 beoogde resultaten (11,5%) zijn momenteel nog niet afgerond en aan 4 beoogde resultaten (11,5%) is niet voldaan. Bij deze laatste moeten we onmiddellijk de kanttekening plaatsen

dat er bij het strategisch doel 3, nl. in-, door- en uitstroom, voor gekozen werd geen normen t.a.v. in- en doorstroom te formuleren per opleiding.

Concluderend kunnen we stellen dat de uitvoering van het Onderwijsbeleidsplan 2013-2018 globaal positief verlopen is.

1.2 Onderwijsbeleidsplan 2018-2021

UHasselt reviseerde in 2018 via een bottom-up benadering en met inbreng van de faculteiten haar onderwijsbeleidsplan, resulterend in het onderwijsbeleidsplan periode 2018-2021. Na positief advies in de Onderwijsraad en het College van Decanen keurde de Raad van Bestuur het gereviseerde beleidsplan in november 2018 goed.

Om tegemoet te komen aan de gestelde voorwaarde in het Besluit Instellingsreview 2017 en om de implementatie van het onderwijsbeleidsplan systematisch te kunnen opvolgen, opteerde UHasselt ervoor om voor de operationele doelen kritische prestatie-indicatoren (KPI's) alsook targets per KPI te formuleren. Hierbij hield ze rekening met de planlast die gepaard gaat met monitoring.

In het onderwijsbeleidsplan 2018-2021 stemde UHasselt haar onderwijsvisie af op haar instellingsvisie. De visie op onderwijs is in het beleidsplan in volgende strategische (SD) en operationele (OD) doelen vertaald:

SD 1	UHasselt biedt academische opleidingen aan waarvan het profiel in lijn is met (huidige en toekomstige) maatschappelijke ontwikkelingen en met een actieve betrokkenheid van het werkveld.
OD 1.1	De UHasselt-opleidingen sturen de inhoud van het opleidingsprogramma vanuit onderzoek, behoeften van het werkveld en (toekomstige) maatschappelijke ontwikkelingen.
OD 1.2	De UHasselt-opleidingen betrekken het werkveld op een actieve wijze in hun opleidingsprogramma's.
SD 2	UHasselt vormt studenten die futureproof zijn.
OD 2.1	De UHasselt integreert in haar opleidingen de academic en employability skills om studenten voor te bereiden op kritisch en autonoom leren en handelen.
OD 2.2	De UHasselt-opleidingen leren studenten omgaan met een multi- en interdisciplinaire (M/I) context.
OD 2.3	UHasselt bereidt zich, vanuit haar maatschappelijke betrokkenheid, voor op Community Service Learning (CSL).
OD 2.4	UHasselt zet in op doelgerichte onderwijsinfrastructuur (en -technologieën) voor het creëren van stimulerende leeromgevingen.
SD3	UHasselt stimuleert succesvolle studieloopbanen binnen de universitaire leer- en leefgemeenschap.
OD 3.1	De UHasselt responsabiliseert elke student voor de studievoortgang in zijn eigen studieloopbaan.
OD 3.2	De UHasselt ondersteunt vanuit loopbaanperspectief en via een geïntegreerde aanpak elke student in zijn ontplooiing.
OD 3.3	De UHasselt bouwt vanuit het belang van sociale integratie/binding aan een universitaire leer- en leefgemeenschap.
SD 4	De UHasselt versterkt de borging van kwaliteit van onderwijs.
OD 4.1	De UHasselt monitort op instellingsniveau de kwaliteit van haar opleidingen en haar onderwijsbeleid.
OD 4.2	De UHasselt implementeert met succes het kwaliteitssysteem (VISIO-O).
OD 4.3	De UHasselt stemt het kwaliteitszorginstrumentarium af op haar onderwijsvisie.
SD5	De UHasselt creëert voor haar personeel een lerende onderwijsgemeenschap.
OD 5.1	De UHasselt erkent het belang van de ontwikkeling van onderwijscompetenties.
OD 5.2	De UHasselt creëert een onderwijsgemeenschap om leren van en met elkaar te faciliteren.

2 De kwaliteitszorg

2.1 Interne kwaliteitszorg

Het luik 'interne kwaliteitszorg' geeft inzicht in de samenhang van de verschillende processen, systemen en instrumenten die de universiteit hanteert om de kwaliteit van het onderwijsbeleid en van het onderwijs van haar opleidingen op te volgen en permanent te verbeteren.

Voor het eerst stelde de dienst Onderwijs een monitoringsrapport Onderwijs op. Hierin presenteert ze zowel kwantitatieve en kwalitatieve informatie met betrekking tot het onderwijsbeleid en de kwaliteit van het onderwijs, geaggregeerd op instellingsniveau. Deze beleidsinformatie laat het beleid toe jaarlijks inzicht te krijgen in ontwikkelingen met betrekking tot kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, de informatie te interpreteren en, waar wenselijk, maatregelen te nemen. Dit rapport werd besproken op het College van decanen van 09.03.2018.

2.1.1 Regie borging onderwijskwaliteit: VISIO-O

In uitvoering van het kwaliteitszorgstelsel van de Vlaamse Overheid werkte de instelling een eigen regie voor de borging van de kwaliteit van de opleidingen uit. Deze regie kreeg de naam VISIO-O. "Visie – Innovatie – Strategie – Intervisie voor Ontwikkeling van Onderwijs" zijn de verschillende fases waarin de UHasselt de kwaliteit van haar opleidingen continu wil borgen en verder ontwikkelen. Daar waar de opleidingsvisitaties veelal resulteerden in een verbeterbeleid, ziet de instelling VISIO-O niet als een eindpunt van een zesjarige cyclus, maar de start voor verdere ontwikkeling en groei. Naar aanleiding van het vernieuwde kwaliteitszorgstelsel werd de regie in 2018 bijgestuurd door een afstemming te voorzien met de facultaire strategiedagen, door het inbouwen van een borgingsbeslissing en door de versterking van de rol van het College van decanen in VISIO-O. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de fasen van VISIO-O die in 2018 in het kader van VISIO-O zijn gefinaliseerd:

Fase VISIO-O	Opleiding	Timing
Rapport onderwijskwaliteit	ba chemie	februari 2018
	ba biologie	april 2018
	ba-ma's industriële ingenieurswetenschappen	juli 2018
	ba-ma handelswetenschappen	oktober 2018
Visiecommissie + (rapport)	ba chemie	mei 2018
	ba biologie	juni 2018
	ba-ma informatica	juni 2018
	ba-ma's industriële ingenieurswetenschappen	oktober-december 2018
Strategieplan	ba geneeskunde	februari 2018
	ba-ma mobiliteitswetenschappen	maart 2018
Statusrapport	ba fysica	maart 2018
	ba wiskunde	maart 2018
	ma of statistics	december 2018

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de planning in 2019:

Fase VISIO-O	Opleiding	Timing
Rapport onderwijskwaliteit	ba-ma toegepaste economische wetenschappen	maart 2019
	ba-ma handelsingenieur	april 2019
	ba-ma handelsingenieur in de beleidsinformatica	april 2019
	ma of Management	april 2019
Visiecommissie + (rapport)	ba en ma biomedische wetenschappen	oktober 2019
	ba-ma toegepaste economische wetenschappen	april 2019
	ba-ma handelsingenieur	juni 2019
	ba-ma handelsingenieur in de beleidsinformatica	april 2019
	ma of Management	juni 2019
Strategieplan	ba-ma biomedische wetenschappen	december 2019
	ba biologie	mei 2019
	ba chemie	mei 2019
	ba-ma informatica	mei 2019
	ba-ma's industriële ingenieurswetenschappen	september 2019
	ba-ma's toegepaste economische wetenschappen	december 2019
	ba-ma handelsingenieur	december 2019
	ba-ma handelsingenieur in de beleidsinformatica	december 2019
Statusrapport	ma of Management	december 2019
	ba-ma rechten	januari 2019
	ba-ma interieurarchitectuur	april 2019
	ba-ma architectuur	april 2019
	ba-ma revalidatiewetenschappen en kinesitherapie	oktober 2019

JAARRAPPORTEN

In het najaar 2018 stelden alle opleidingen voor een tweede keer een jaarrapport op, waarin zij hun realisaties van het academiejaar 2017-2018 weergeven. Nieuw in 2018 was de opvolging van de gegevens uit het business intelligence system met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom. Opleidingen die beschikken over een strategieplan gebruikten dit plan als basis voor het jaarrapport. Doordat momenteel niet alle opleidingen over een strategieplan beschikken, is o.a. een opvolging op niveau van KPI's en de status van realisatie niet globaal weer te geven.

Op basis hiervan maakte de dienst Kwaliteitszorg een geaggregeerd overzicht van de onderwerpen op waar opleidingen het afgelopen academiejaar op hebben ingezet. Globaal:

- De aspecten uit de jaarrapporten zijn te ordenen in 10 clusterthema's:
  - opleidingsaanbod;
  - curriculum;
  - leeromgeving;
  - evaluatie;
  - in-, door- en uitstroom;
  - communicatie/profilering/marketing;
  - kwaliteitszorg;
  - (externe) stakeholders;
  - personeel (professionalisering);
  - onderwijs-onderzoek;
  - internationalisering.

Over het geheel werkten de opleidingen aan alle belangrijke thema's uit het onderwijsbeleidsplan 2013-2018.

- Er is een verschil in het strategische niveau tussen de doelstellingen van opleidingen die VISIO-O reeds doorlopen hebben (meer strategisch niveau/bredere scope) en opleidingen die enkel vertrekken vanuit aanbevelingen uit het laatste visitatierapport (eerder micro niveau).

2.1.2 Kwaliteitszorginstrumenten

In 2018 analyseerde de dienst Kwaliteitszorg het systeem van studietijdmeting, ter voorbereiding van een grondige herziening.

Vanuit het gereviseerde onderwijsbeleidsplan werd beslist om de komende jaren sterk in te zetten op het afstemmen van het kwaliteitszorginstrumentarium op de onderwijsvisie. Hiervoor zal in 2019 een actieplan uitgetekend worden.

2.1.3 Databank Onderwijsorganisatie (DOO)

In de studiegids leggen de opleidingen en de docenten de informatie over de opleidingsprogramma's (conform onderwijsregelgeving) vast in ECTS (European Credit Transfer System)-fiches. De ontsluiting van deze geïsoleerde informatie per ECTS-fiche naar geaggregeerde informatie op opleidingsniveau (competentiematrix, evaluatiematrix en matrix organisatievormen en werkvormen) laat opleidingen toe om diverse aspecten van haar opleidingsprogramma's te monitoren. Op die manier wordt het makkelijker om hiaten en/of overlappingsen te detecteren en gepast te reageren. In het najaar 2018 is de leerlijnenmatrix geïmplementeerd.

2.1.4 BI-systeem – monitoring kwantitatieve KPI's

Sinds eind 2015 ontwikkelde de instelling een Business Intelligence systeem (BI). Het BI omvat 3 tools: een dashboard, een rapporteringstool voor standaardrapporten en een analysetool voor ad hocvragen. In een latere fase van ontwikkeling zal het BI de onderwijsinfo kunnen linken aan andere parameters, bv. personeels- en financiële gegevens.

DASHBOARD

In BI is voorzien in een dashboard op verschillende niveaus: instelling, faculteit, opleiding. Naast algemene indicatoren (vb. aantal actuele studenten) brengt het BI ook indicatoren met betrekking tot instroom (vb. aantal generatiestudenten), doorstroom (vb. studierendement, dropout ...) en uitstroom (vb. behaalde diploma's) in kaart.

Een grafiek/tabel toont de evolutie van de 10 laatste academiejaren en er is een weergave of de indicator positief dan wel negatief geëvolueerd is ten opzichte van vorig academiejaar. Voor elke indicator is de betekenis/definitie beschikbaar, zodat de gebruiker de gegevens correct kan interpreteren.

In 2018 bracht de UHasselt de dashboards op opleidingsniveau in productie. We voorzagen in een dashboardhandleiding voor de gebruikers en organiseerden in september 2018 workshops omtrent het correct gebruik van de dashboards.

RAPPORTEN

Naar analogie met het dashboard zijn de standaardrapporten thematisch opgevat. Elk thema zet een hoofdparameter (bv. instroom: aantal studenten) uit tegen andere parameters zoals geslacht, vooropleiding secundair onderwijs, geografische gegevens ... In eerste instantie voorzien we een 10-tal rapporten.

Enkele voorbeelden:

- de volledige studentenpopulatie opsplitsing volgens geslacht, nationaliteit, domicilie;
- de doorstroom van de studenten in functie van de vooropleiding secundair onderwijs van de generatiestudenten, het geslacht ...;
- time to graduation van de instromende cohorte in functie van de vooropleiding, het geslacht ...

In 2018 optimaliseerden en valideerden we de rapporten verder en stelden we een handleiding voor het gebruik van de rapporten op.

2.2 Externe kwaliteitszorg

2.2.1 Instellingsreview

In februari en maart 2017 vond de eerste instellingsreview (IR) aan de UHasselt plaats. De instellingsreview is een periodieke toetsing van de kwaliteit van het onderwijsbeleid van een instelling. Een externe reviewcommissie voerde de IR uit in opdracht van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De IR biedt de instelling de kans te laten zien vanuit welke visie zij opereert, welk beleid is gevoerd en met welk resultaat, welke verbeteracties zijn genomen en welk nieuw beleid is ontwikkeld.

Op de Raad van Bestuur van oktober 2018 werden de realisaties ter opvolging van de aanbevelingen van de instellingsreviewcommissie besproken.

2.2.2 Externe accreditaties

Accreditatie door de Royal Statistical Society (RSS)

De opleiding master of Statistics heeft in november 2018 een positief accreditatiebesluit van RSS ontvangen. Deze accreditatie vormt eveneens de basis voor de accreditatie-aanvraag aan NVAO die voor 3 juli 2019 behandeld zal worden.

The Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB)

In augustus 2015 werd na overleg met de rector en de vicerectoren besloten om voor de faculteit BEW de opstart van een internationale accreditering voor te bereiden. De faculteit BEW heeft in overleg met de dienst Kwaliteitszorg de mogelijke pistes verder onderzocht waarna ze de keuze maakte voor AACSB 'The Association to Advance Collegiate Schools of Business' (Faculteitsraad dd. 16.04.2018). De faculteit bereidde in 2018 de Eligibility Application voor indiening op 19.02.2019 voor. Het CvD (1.02.2019) en het Dagelijks Bestuur (18.02.2019) werden geïnformeerd over de applicatie van BEW voor accreditering AACSB.

3 Het opleidingsaanbod

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag mag worden weggelaten.

Deze informatie is immers beschikbaar via het Hogeronderwijsregister.

4 Onderwijs- en examenregelingen

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag niet moet worden aangeleverd indien deze informatie beschikbaar is via de publieke website. Wanneer de informatie beschikbaar is via de website, wordt de link weergegeven.

Onderdelen die toch meer toelichting vragen, worden hieronder opgenomen.

4.1 Onderwijsregeling

De onderwijsregeling van de UHasselt/tUL is terug te vinden op volgende website:

<https://www.uhasselt.be/UH/onderwijs-en-examenreglement/OER-regeling/Onderwijsregeling.html>

4.1.1 Inschrijvingsgelden

Een overzicht van de studiegelden is terug te vinden op de volgende website:

<http://www.uhasselt.be/bedragen>

4.1.2 Toelatingsvoorwaarden

Deze voorwaarden zijn opgenomen in de onderwijsregeling: <http://www.uhasselt.be/UH/onderwijs-en-examenreglement/OER-regeling/Onderwijsregeling/3-Toelatingsvoorwaarden.html>. De studiegids geeft de begincompetenties en toelatingsvoorwaarden voor alle opleidingen weer. De studiegids kan elektronisch worden geraadpleegd via: <http://www.uhasselt.be/studiegids>.

Afwijkende toelatingsvoorwaarden voor een bacheloropleiding (PAT en taaltest)

In 2018 schreven 22 kandidaat-studenten zich in voor de procedure afwijkende toelating, waarvan 19 met het oog op een inschrijving aan Hogeschool PXL en 3 met oog op een inschrijving aan de UHasselt. Dit zijn 6 studenten meer dan in 2017.

21 kandidaten namen deel aan de test begrijpend lezen, een genormeerde toets die wordt toegepast in heel Vlaanderen binnen de procedure afwijkende toelating. Elf kandidaten behaalden een voldoende resultaat en 10 kandidaten kregen na een criteriumgericht interview een positief advies voor toelating tot het hoger onderwijs door de toelatingscommissie. In verhouding tot 2017 werd er 1 student minder toegelaten via de PAT-procedure ondanks meer inschrijvingen voor de procedure afwijkende toelating. Dit komt door het lager slaagpercentage op de test begrijpend lezen.

Procedure afwijkende toelating	# aanvragen	# studieoriënteringsdossiers tijdig ingediend	# Geslaagd op test begrijpend lezen	# Toelating verkregen
Kandidaten PXL	19	19	10	9
Kandidaten UHasselt	3	3	1	1
Totaal	22	22	11	10

De PAT-coördinatoren hebben op associatieniveau ook in 2018 regelmatig overlegd voor een verdere optimalisering van de procedure en praktische voorbereiding. In 2018 is er gewerkt met het vernieuwd studieoriënteringsdossier en criteriumgericht interview. De vernieuwde aanpak werd door de toelatingscommissie als positief ervaren.

In 2018 werd voor het 4de academiejaar de taalproef van het CNaVT georganiseerd (op associatieniveau). De taalproef werd in 2 periodes afgenomen, in mei 2018 en in september 2018. Dit was beiden met het oog op inschrijving voor academiejaar 2018-2019.

Taalproef	# Inschrijvingen mei 2018	# geslaagden mei 2018	# Inschrijvingen september 2018	# geslaagden september 2018
Totaal	4	0	8	2

4.1.3 Organisatie toelatingsexamen voor specialisatieopleidingen en doctoraten

De toelatingsvoorwaarden voor de doctoraten zijn beschreven in het doctoraatsreglement: zie <http://www.uhasselt.be/UH/Doctoreren-HNP/Informatie-voor-huidige-doctorandi.html>

4.1.4 Begeleidingsmaatregelen voor generatiestudenten eerste bachelorjaar

4.1.4.1 Informatie en oriëntatie van laatstejaars secundair onderwijs

Evenals andere jaren zette UHasselt ook in 2017-2018 actief in op informatieverstrekking en op oriëntering van laatstejaarsstudenten secundair onderwijs:

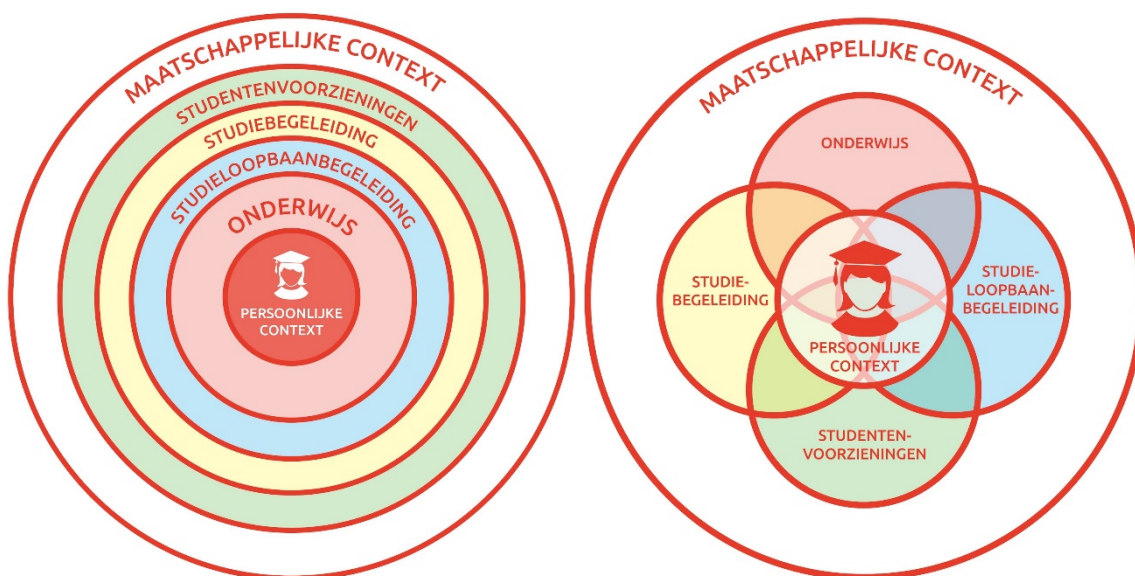
- brochures voor instromers in de bacheloropleidingen;
- medewerking aan informatieavonden georganiseerd door scholen en scholengemeenschappen;
- aanwezigheid op de 5 SID-ins (in organisatie van het Departement Onderwijs);
- UHasselt infodagen waar in presentaties en infomarkten voor leerlingen en ouders is voorzien; studentenondersteuners gaven infosessies over studietips en het leerkrediet;
- een afzonderlijke info-avond voor leerlingen en ouders van Turkse en Maghrebijnse afkomst werd niet meer voorzien. Zij worden verwelkomd op de reguliere UHasselt-infodagen en worden verwelkomd door ouderejaarsstudenten met migratie-achtergrond;
- een aantal septembercursussen wiskunde, wetenschappen en bouwchemie waaraan nieuwe studenten uit bepaalde opleidingen op vrijwillige basis kunnen deelnemen om hun voorkennis op te frissen voor de start van het academiejaar;
- coachingsdagen voor het toelatingsexamen arts;
- introductiedagen per opleiding, incl. aanbod studentenondersteuning.

4.1.4.2 Begeleiding van de studenten met specifieke aandacht voor studenten uit het eerste bachelorjaar

Vanuit haar onderwijsvisie zette de UHasselt ook in 2017-2018 sterk in op het laagdrempelig en intensief begeleiden van alle studenten. We verwijzen naar voorgaande jaarverslagen voor het reguliere aanbod.

De diensten studieadvies en -begeleiding (SB), studieloopbaanbegeleiding (SLB) en studentenvoorzieningen (i.c. studentenpsychologen) zetten zich samen in voor de dagdagelijkse extra-curriculaire ondersteuning en begeleiding van studenten, met extra aandacht voor generatiestudenten. In 2017-2018 namen deze diensten (hierna studentenondersteuners) vanuit een complementaire aanpak een reeks initiatieven. Deze zijn terug te vinden via volgende links: https://www.uhasselt.be/documents/uhasselt/onderwijs/2018-2019/Studiebegeleiding_tabel-A5_6-2018-web.pdf

Onderstaand schema visualiseert de samenhang van de verschillende student-ondersteunende diensten.

De UHasselt in relatie tot studenten

Samenwerken aan een goede ondersteuning van de student

Een greep uit het aanbod 2018 naar studenten eerste bachelor:

- **communicatie:** via een flyer kregen eerstejaarsstudenten een duidelijk zicht op het begeleidingsaanbod van de ondersteunende diensten op jaarbasis (academiejaar);
- **info-avond voor eerstejaars en hun ouders** om zowel studenten als ouders voldoende vertrouwd te maken met de aanpak in het Hoger Onderwijs en met tal van nieuwe begrippen (o.a. studievoortgang);
- workshops rond studie- en examenvaardigheden, timemanagement en concentratie;
- **opleidingsspecifieke sessies:**
  - *mentorwerking* in de opleidingen TEW, HI, BI, HW en (in beperktere mate) IIW;
  - *infosessie Start-2-Study i.s.m. ouderejaarsstudenten (stimuleren academische integratie bij aanvang van het academiejaar);*
  - *workshops studie- en examenvaardigheden* in de opleidingen REC, TEW, HI, BI, REKI, BMW, ARK, IIW en WET;
  - *infosessies na de eerste relevante examenresultaten (ter reflectie en interpretatie van eerste examenresultaten), ter voorbereiding van 2de examenkans;*

- *peter-meterwerking* in de faculteiten BEW, REC en de opleiding BMW (bevordering van sociale en academische integratie van studenten met migratie-achtergrond): deelname 28 eerstejaarsstudenten, begeleid door 10 ouderejaars;
- *tutorwerking* in de opleidingen TEW, MOB en HW: eerstejaars met vakinhoudelijke tekorten (vb. studenten met een niet-adequate vooropleiding) krijgen in kleine groepen extra begeleiding en uitleg van succesvolle ouderejaarsstudenten;
- *individuele coaching* in de opleiding Informatica: eerstejaarsstudenten die niet voor alle opleidingsonderdelen geslaagd zijn maar waarvan verwacht wordt dat ze betere resultaten kunnen behalen;
- *toewijzing coach*: in de opleiding geneeskunde kunnen studenten naar aanleiding van de portfoliogesprekken een coach (ZAP-lid) toegewezen krijgen.

4.1.4.3 Begeleiding van studenten eerste bachelorjaar die zich wensen te heroriënteren naar een hogeschool

Studenten die twijfelen over hun studiekeuze kunnen terecht bij de studiebegeleiders voor één of meerdere gesprekken en voor het invullen en bespreken van een studiekeuzevragenlijst. De studiebegeleiders werpen, samen met de student, een brede blik op het studiekeuzeproces. In academiejaar 2017-2018 kwamen 183 studenten langs bij een studiebegeleider/zorgcoördinator voor één of meerdere gesprekken omtrent hun studiekeuze(twijfels) en/of een heroriëntatie.

De studieloopbaanbegeleiders geven raad aan studenten met concrete vragen over mogelijke vrijstellingen, overstapmomenten, moeilijkheidsgraad ... In 2017-2018 werden er 248 contacten rond heroriëntatie/uitschrijving geregistreerd

Studenten die zich willen uitschrijven voor de huidige opleiding krijgen een automatische boodschap waarin hen wordt aangeraden eerst contact op te nemen met een studie(loopbaan)begeleider voor informatie en advies.

In 2018 werd opnieuw een cijfermatige analyse gedaan in verband met de aantallen en het studierendement in verband met schakelen en heroriënteren aan onze AUHL-instellingen. Deze analyse is besproken op het Dagelijks Bestuur van de AUHL.

4.1.5 Beleid t.a.v. doorstroming van afgestudeerden van de hogescholen naar academische en voortgezette academische opleidingen

De in 2017-2018 aangeboden schakelprogramma's naar masteropleidingen van de UHasselt/tUL zijn terug te vinden in de studiegids bij de respectievelijke masteropleidingen (toelatingsvoorwaarden). Daarnaast worden tal van voorbereidingsprogramma's voorzien van academische bachelors naar masters (ook weergegeven bij de toelatingsvoorwaarden in de studiegids van de betreffende masteropleidingen). Verder zijn er alternatieve doorstromingsmogelijkheden. Dit gebeurt op basis van een in te dienen dossier.

4.1.6 Beleid t.a.v. de toelating van afgestudeerden van de hogescholen tot het doctoraat

Het doctoraatsreglement beschrijft de toelatingsvoorwaarden voor de doctoraten: zie <http://www.uhasselt.be/UH/Doctoreren-HNP/Informatie-voor-huidige-doctorandi.html>.

4.2 Examenregeling

4.2.1 Het examenreglement

De examenregeling van de UHasselt/tUL is terug te vinden op volgende website: <http://www.uhasselt.be/UH/onderwijs-en-examenreglement/OER-regeling/OER-regeling-dynamisch-Examenregeling.html>.

4.2.2 Overdracht van examencijfers en regeling van vrijstellingen

De vrijstellingsregeling is onderdeel van de onderwijs- en examenregeling.

4.2.3 Reglementering voor individueel aangepaste jaarprogramma's

Niet meer van toepassing.

4.2.4 Organisatie van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap

Niet meer van toepassing

4.2.5 Gelijkwaardigheidbeslissingen

De vrijstellingsregeling is onderdeel van de onderwijs- en examenregeling. In de facultaire studiegidsen worden de toelatingsvoorwaarden beschreven en worden eventuele voorbereidings- of schakelprogramma's aangegeven (<http://www.uhasselt.be/studiegids>).

4.2.6 Procedure eerder verworven competenties (EVC)

In 2018 werd 1 EVC-dossiers behandeld voor de professionele bacheloropleiding Toegepaste Informatica. De kandidaat kreeg een Bewijs van Bekwaamheid voor alle aangevraagde competenties.

Naar de toekomst toe wil AUHL de EVC-procedure digitaliseren met het oog op de vermindering van de administratieve planlast. In het kader van een bedrijfsproject werkte de opleiding Switch2IT van Hogeschool PXL in 2018 een gedeelte van de procedure elektronisch uit. De verdere uitwerking van de procedure is nodig vooraleer dit systeem operationeel kan worden.

5 Gegevens over de studenten

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag mag worden weggelaten.

Deze informatie is beschikbaar via de Databank Hoger Onderwijs.

6 Studenten met examencontract

Vanaf 2004-2005 kunnen studenten inschrijven met een examencontract.

Het examencontract wordt aangegaan door het universiteitsbestuur met de student. De student schrijft zich in, onder de door het universiteitsbestuur bepaalde voorwaarden, voor het afleggen van examens met het oog op het behalen van (Codex Hoger Onderwijs, art. I.3):

- a) een graad of een diploma van een opleiding, of
- b) een creditbewijs voor één of meer opleidingsonderdelen.

De gegevens m.b.t. inschrijvingen met een examencontract en de slaagcijfers zijn beschikbaar in de Databank Hoger Onderwijs.

7 Internationale relaties

7.1 Inleiding internationalisering aan UHasselt

In de onderwijs- en onderzoekspositionering van de UHasselt speelt de internationale component een evidente, natuurlijke rol: de UHasselt is voor haar studenten, onderzoekers en andere stakeholders een creatief knooppunt in een internationaal kennis- en innovatieweb. De UHasselt is innovatief, resultaatgericht, open, sociaal en internationaal, maar tegelijk regionaal verankerd. In het kader van deze positionering tekende ze het internationaliseringsbeleid uit.

De dienst Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking (DIOS) van de UHasselt staat in voor de uitvoering van het internationaliseringsbeleid van de UHasselt. Daarnaast informeert en ondersteunt deze dienst de academische gemeenschap omtrent internationale projecten en speelt ze een inventariserende en beleidsinformerende rol t.a.v. lopende initiatieven. Voorts formuleert DIOS ook adviezen inzake de organisatie van internationale mobiliteit. Naast deze beleidsvoorbereidende dienst bestaat er een fysiek loket dat deel uitmaakt van de diensten Studentenadministratie en Studentenvoorzieningen. Het loket fungeert als eerste aanspreekpunt voor alle buitenlandse studenten en academici inzake administratieve en logistieke ondersteuning. Decentraal werden facultaire/departementale cellen internationalisering in het leven geroepen bestaande uit een ZAP-lid als facultaire coördinator internationalisering en een ATP-lid als facultaire medewerker internationalisering. Deze cellen overleggen op regelmatige basis met DIOS over allerlei internationale kwesies.

De UHasselt schreef haar beleid rond internationalisering en ontwikkelingssamenwerking in 2018 in een vernieuwd beleidsplan neer. Dit beleidsplan 'Internationalisering & Ontwikkelingssamenwerking 2018-2021' zet de lijnen uit voor het internationaliseringsbeleid van de UHasselt voor de komende vier jaar. De beleidsprioriteiten zijn ondergebracht in één algemene doelstelling: 'Het versterken van de internationale dimensie in de werking van de UHasselt'. Daarnaast zijn er vier strategische doelstellingen (SD) gedefinieerd:

N°	Strategische doelstelling
SD 1	De Internationale uitstraling van de UHasselt wordt verder versterkt.
SD 2	Kwaliteitsvolle internationale mobiliteit wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.
SD 3	De internationale mindset van de UHasselt wordt gedragen door haar studenten, onderzoekers en personeelsleden.
SD 4	Education and science sharing met ontwikkelingslanden wordt verder ontwikkeld.

7.2 Internationale onderwijsprogramma's

Net als in de voorgaande jaren bleef de UHasselt in 2018 actief in diverse internationale onderwijsprogramma's. Voor de samenwerking in kader van de transnationale Universiteit Limburg en de samenwerking met de Technische Universiteit Eindhoven en de Radboud Universiteit Nijmegen verwijzen we naar vorige jaarverslagen.

7.2.1 Europese onderwijsprogramma's

De Europese Commissie lanceerde in 2014 haar nieuwe programma Erasmus+ dat de Europese subsidieprogramma's voor onderwijs en opleiding, jeugd en sport verenigt.

7.2.1.1 Erasmus mobiliteit van studenten en personeel

De Europese Commissie kent Erasmusbeurzen toe aan studenten en personeelsleden uit het hoger onderwijs om te studeren, stage te lopen, onderwijs te geven of een opleiding te volgen in het buitenland. In het verleden waren de beurzen enkel bestemd voor mobiliteiten binnen Europa. In 2015 vonden voor de eerste keer twee aanvraagrondes plaats voor mobiliteit met landen buiten de Europese Unie. In 2016 diende de UHasselt opnieuw een aanvraag in en kreeg subsidies toegekend voor mobiliteiten vanuit en naar Armenië, Cuba, Jordanië, Tanzania en Vietnam die besteed kunnen worden in academiejaren 2016-2017 en 2017-2018. In 2017 werden subsidies toegekend voor mobiliteiten vanuit en naar Armenië, Australië, Jordanië, Tanzania, Trinidad & Tobago en Zuid Afrika. In 2018 werden subsidies toegekend voor mobiliteiten vanuit en naar Canada, Jordanië en Mozambique.

PERSONEELSMOBILITEIT

Gedurende academiejaar 2017-2018 maakten 36 docenten gebruik van Erasmus+ financiering om les te geven of een training te volgen aan Oostenrijkse (2), Spaanse (3), Duitse (4), Franse (1), Italiaanse (1), Vietnamese (9), Tanzaniaanse (5), Jordaanse (5), Armeense (1), Trinidadiaanse (2), en Zuid-Afrikaanse (3) partnerinstellingen.

De UHasselt verwelkomde ook 2 Bulgaarse, 1 Portugese, 2 Spaanse, drie Armeense, vier Jordaanse, twee Trinidadiaanse, drie Tanzaniaanse, één Zuid-Afrikaanse en elf Vietnamese collega's in het kader van Erasmus+ mobility for teaching/training.

De verschillende faculteiten wendden naast Erasmusgelden ook andere middelen aan ter financiering van buitenlandse docentenopdrachten.

STUDENTENMOBILITEIT

Studenten die tijdens hun opleiding tussen 3 en 12 maanden opleidingsonderdelen volgen aan een instelling hoger onderwijs in een ander Europees land of gedurende 2 tot 12 maanden een stage doen in één van de Erasmus+ programmalanden kunnen een Erasmusbeurs aanvragen.

STUDIE

In 2017-2018 volgden in totaal 78 studenten (11 ARK, 35 BEW, 8 GLW, 8 REC, 6 WET, 8 IIW, 2 SvM) gedurende 1 semester opleidingsonderdelen aan diverse gastinstellingen verspreid over 15 EU-landen.

De universiteit verwelkomde 'in ruil' 62 gaststudenten uit verschillende EU-landen (inclusief Turkije). De inkomende studenten volgden voornamelijk Engelstalige opleidingsonderdelen aan de faculteiten ARK, BEW, GLW, SvM, REC en WET. Daarnaast verwelkomde de UHasselt ook 30 studenten uit Erasmus+ partnerlanden (Armenië, Cuba, Jordanië, Tanzania, Vietnam en Zuid-Afrika).

STAGE

In academiejaar 2017-2018 hebben 30 studenten (1 ARK, 7 IIW, 12 REVAL, 5 GLW, 5 SvM) hun stage gedaan in Europa binnen het kader van Erasmus.

De UHasselt ontving ook 10 inkomende Erasmus stagestudenten uit Europese landen in 2017-2018 (3 ARK, 4 GLW, 1 IIW, 2 WET).

Tabel 7.1 Uitgaande studenten - Erasmus

	CH	DK	DE	FI	FR	GR	HU	IT	NL	AT	PL	PT	ES	TR	UK	SI	CZ	SE	TW	TOT
14-15	0	1	12	4	20	0	0	9	8	4	1	5	14	6	3	0	2	5	0	94
15-16	0	1	10	6	19	1	0	6	7	3	3	4	10	1	5	0	5	0	1	82
16-17	1	3	8	11	15	0	0	6	7	4	1	6	21	2	8	1	3	0	0	97
17-18	0	2	10	12	12	4	1	9	4	5	2	9	22	0	6	0	4	6	0	108

Tabel 7.2 Inkomende studenten - Erasmus

	BG	DK	DE	FI	FR	GR	IT	NL	AT	PL	PT	ES	TR	UA	UK	CZ	EE	LT	LV	SE	TOT
14-15	3		8	0	7	5	8	3	1	6	1	17	4	0	3	9	0	0	0	1	76
15-16	2	0	12	0	4	5	5	1	0	4	0	24	5	0	0	4	0	1	2	0	69
16-17	1	1	10	2	6	4	3	0	0	5	2	25	1	0	1	5	1	1	0	0	68
17-18	1	0	5	3	6	6	7	0	0	3	0	33	1	1	3	3	0	0	0	0	72

7.2.1.2 Erasmus+ projecten

Naast de Erasmusmobiliteitsbeurzen biedt het Erasmus+ programma nog diverse andere financieringsmogelijkheden. In 2018 participeerde de UHasselt reeds in een Erasmus+ strategische partnerschapsproject als partner. Vier nieuwe projectaanvragen voor strategische partnerschappen werden in 2018 ingediend, waarvan er twee werden geselecteerd (1 als coördinator).

Voorts diende de UHasselt in 2018 twee aanvragen in voor Erasmus+ capacity building projecten en één Erasmus Mundus aanvraag, maar deze voorstellen werden helaas niet weerhouden.

7.2.1.3 Andere Europese onderwijsprojecten

In 2016 diende de UHasselt samen met de Université Moulay Ismaïl (Marokko) en 5 andere Afrikaanse partners een Intra-Africa Academic Mobility Scheme project in. Dit project werd goedgekeurd en ging van start in november 2016 met de UHasselt als EU technical partner en Université Moulay Ismaïl als coördinator. Het project heeft een duurtijd van 5 jaar.

7.2.2 Internationale onderwijsprogramma's van de Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse Gemeenschap heeft diverse financieringsprogramma's om de mobiliteit van studenten en docenten te stimuleren.

7.2.2.1 Erasmus Belgica

Het Erasmus Belgica programma, een initiatief van het Prins Filipfonds, stelt beurzen ter beschikking van studenten die een deel van hun opleiding aan een universiteit in één van beide andere gemeenschappen van België wensen te volbrengen.

Tijdens het academiejaar 2017-2018 werden in dit kader in totaal 3 studenten uitgewisseld tussen de UHasselt enerzijds en de 'Université de Namur' en de 'Université de Liège' anderzijds.

Tabel 7.3 Uitgaande studenten - Erasmus Belgica

	Liège	Namur	TOTAAL
14-15	2	0	2
15-16	4	0	4
16-17	0	3	3
17-18	1	2	3

In 2017-2018 namen 3 studenten van REC deel aan het Erasmus Belgica programma. Zij studeerden gedurende één semester in de Franstalige gemeenschap.

Tabel 7.4 Inkomende studenten – Erasmus Belgica

	Liège	Mons (UM)	Namur	Mons (FUCAM)	Saint-Louis	TOTAAL
14-15	3	0	0	0	2	5
15-16	2	1	1	1	0	4
16-17	0	0	0	1	0	1
17-18	0	0	0	1	0	1

Deze inkomende student volgde gedurende 1 semester opleidingsonderdelen aan de faculteit BEW.

7.2.2.2 The Washington Center

In 2010 sloot de UHasselt een samenwerkingsovereenkomst af met The Washington Center for Internships and Academic Seminars. Binnen deze samenwerking voorziet het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming jaarlijks in tien beurzen van elk 7.500 euro voor Vlaamse universiteitsstudenten. Enkel studenten met een uitstekend palmares komen in aanmerking.

In 2018 nam geen enkele UHasselt student deel aan het TWC programma.

7.2.2.3 ASEM-DUO

In 2012 lanceerde ASEM-DUO de eerste oproep om de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en 4 Aziatische landen (China, India, Zuid-Korea en Vietnam) via duo-beurzen te bevorderen.

In 2018 diende de UHasselt vier aanvragen in, waarvan er 2 werden geselecteerd.

7.2.2.4 Priority County Programme

Via het Priority Country Programme tracht het departement Onderwijs en Vorming de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en een aantal landen in transitie (Brazilië, Chili, Japan, Mexico, Marokko, Rusland, Turkije, V.S. en Zuid-Afrika) te bevorderen.

In 2018 diende de UHasselt 4 aanvragen in, waarvan er 2 geselecteerd werden.

7.2.2.5 Generieke beurzen

Om mobiliteiten buiten Europa te stimuleren stelt de Vlaamse overheid een budget ter beschikking voor 'generieke beurzen'. De UHasselt ontving een bedrag van 20.600 euro voor academiejaar 2017-2018 en hiermee konden 6 studenten een semester opleidingsonderdelen volgen of stage doen in het kader van hun opleiding in Brazilië, China, V.S., Vietnam en Zuid-Afrika.

7.2.2.6 Zomercampus

De Vlaamse overheid kende ook in 2015 financiering toe aan zomercampussen, georganiseerd aan Vlaamse instellingen hoger onderwijs. De faculteit architectuur en kunst van de UHasselt kreeg financiering toegekend en organiseerde in de zomer van 2016 voor de derde keer de zomercampus "Seamless retail design: integrating the spatial, experiential and digital". In 2018 werd deze zomerschool voor de tweede keer ingericht zonder externe financiering.

7.2.3 Institutionele internationale samenwerking

De UHasselt heeft diverse samenwerkingsakkoorden afgesloten met buitenlandse hogeronderwijsinstellingen om mobiliteit en samenwerking te bevorderen.

In 2017-2018 vonden volgende studentenuitwisselingen in het kader van deze samenwerkingsakkoorden plaats.

Tabel 7.5 Uitgaande studenten – institutionele samenwerkingsakkoorden

Partnerinstelling	Faculteit	Aantal studenten	Mobiliteitsprogramma
<i>JAAR/SEMESTERUITWISSELINGEN</i>			
Cape Town University of Technology (Zuid-Afrika)	ARK	3	Institutioneel akkoord UHasselt + Priority Country Programme (1)
Chu Hai College (Hong Kong)	ARK	1	Institutioneel akkoord UHasselt
University of Michigan-Flint (V.S.)	BEW	1	Generieke beurzen
University of Macau (China)	BEW	2	Institutioneel akkoord UHasselt
Foreign Trade University Hanoi (Vietnam)	BEW	1	Generieke beurzen
Mackenzie Presbyterian University (Brazilië)	ARK + REC	2	Generieke beurzen (1) + Priority Country Programme (1)

<i>KORTE UITWISSELINGEN</i>		
Universidad de Almeria	BEW	Summer school
Wroclaw Academy of Economics (Polen)	BEW	Summer school
The Princess Sumaya University for Technology (Jordanië)	BEW	Summer school
Zweibrücken	IIW	Summer school
Split, Kroatië	IIW	Summer school
Jülich	IIW	International Intensive Course
Praag	IIW	International Intensive Course

Tabel 7.6 Inkomende studenten – institutionele samenwerkingsakkoorden

Partnerinstelling	Faculteit	Aantal studenten	Mobiliteitsprogramma
<i>JAAR/SEMESTERUITWISSELINGEN</i>			
Cape Town University of Technology (Zuid-Afrika)	ARK	1	Priority Country Programme
Chu Hai College (Hong Kong)	ARK	2	Institutioneel akkoord
Pontificia Universidade Católica de Campinas (Brazilië)	ARK	1	Institutioneel akkoord UHasselt
Universidade Presbiteriana de Mackenzie (Brazilië)	ARK	1	Institutioneel akkoord UHasselt
University of Michigan-Flint (V.S.)	BEW	1	Institutioneel akkoord UHasselt
Foreign Trade University (Vietnam)	BEW	1	Institutioneel akkoord UHasselt
Zhejiang University (China)	IIW	1	Institutioneel akkoord UHasselt
Universidade de São Paulo (Brazilië)	WET-IMO	4	Institutioneel akkoord UHasselt
Universidade Federal de Pernambuco (Brazilië)	IIW	1	Institutioneel akkoord UHasselt

7.3 Universitaire ontwikkelingssamenwerking

7.3.1 VLIR-UOS financiering & projecten: stand van zaken

Werking en selectie

Binnen de UHasselt volgen twee Instellingscoördinatoren Ontwikkelingssamenwerking, ICOS Zuid en ICOS Noord, de programma's en projectvoorstellen van VLIR-UOS (universitaire ontwikkelingssamenwerking) op. De ICOS van de universiteit is verantwoordelijk voor de verspreiding van oproepen, het sensibiliseren van de brede academische gemeenschap, de stimulering en opvolging van projecten, de kwaliteitscontroles en de ondersteuning aan projectmedewerkers.

Sinds 2007 vertegenwoordigt ere-vice-rector onderzoek prof. dr. Paul Janssen de UHasselt zowel in het Bureau UOS als Stuurgroep UOS. Sinds 2015 is hij ook voorzitter.

Programma's

Binnen de VLIR-UOS programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen programma's die hoofdzakelijk in het Zuiden georganiseerd worden en programma's die in het Noorden/Vlaanderen doorgaan.

- Noorden
  - Global Minds programma: een nieuw programma sinds 2017 omvat initiatieven voor capaciteitsopbouw aan UHasselt rond UOS. Het verzamelt de vroegere programma's Internationale Congressen (INCO), ICP PhD, reisbeurzen voor studenten voor stage of onderzoek in het Zuiden (REI), sensibiliseringsinitiatieven (SI): keuzevak North-South (1955), World Evening, Fair Trade activiteiten ...
  - Internationale cursusprogramma's (ICP)
  - Internationale trainingsprogramma's (ITP)
  - Beurzen programma's voor beursaanvragen uit een ontwikkelingsland: KOI-beurzen, ITP beurzen, ICP-beurzen, ICP PhD-beurzen
- Zuiden
  - JOINT programma's
  - Internationale congressen (INCO)
  - TEAM projecten (TEAM)
  - Zuidinitiatieven (ZI)
  - Institutionele Universitaire Samenwerking (IUS)
  - Network University Cooperation (Network)

7.3.2 VLIR-UOS programma's: projecten UHasselt

INTERNATIONAL MASTERPROGRAMME (ICP)

Met het programma International Master Programme (ICP) financiert VLIR-UOS Engelstalige masteropleidingen van 1 of 2 jaar over een ontwikkelingsrelevant thema aan een Vlaamse universiteit. De opleidingen richten zich hoofdzakelijk op deelnemers uit ontwikkelingslanden. VLIR-UOS biedt beurzen ter beschikking van deelnemers uit ontwikkelingslanden.

Studenten en professionals uit de 31 beurzenlanden kunnen een beurs aanvragen om deel te nemen aan een ICP. De beurzen zijn bestemd voor personen uit het Zuiden die een verantwoordelijke positie bekleden in de samenleving.

In 2017 startten 2 ICP programma's aan UHasselt, waarbij financiering voorzien is vanuit VLIR-UOS voor 5 jaren voor de inrichting van de programma's. Aanvullend zullen jaarlijks 12 beurzen per programma per masterjaar gefinancierd worden.

1. Centrum voor Statistiek (CENSTAT): CENSTAT ging voor behoud en uitbreiding van de vroegere ICP opleiding 'Master of Biostatistics': De 'Master of Statistics' startte op 1 januari voor 5 jaar (1/01/2017-31/12/2021).
2. Instituut voor Mobiliteit (IMOB): De 'Master of Transportation Sciences, specialisation Traffic Safety: Road Safety in Developing Countries' ging eveneens van start op 1 januari 2017.

GLOBAL MINDS

Met ingang van 1 januari 2017 werd het programma 'Opleidingskosten' op instructie van DGD stopgezet. In de plaats kwam, op voorstel van de universiteiten, het nieuwe programma 'Global Minds', dat als deelprogramma van het VLIR-UOS-Vijfjarenprogramma (2017-2021) België op diezelfde datum van start ging en dat ook aan de hogescholen werd opengesteld. Global Minds is een programma waarmee de capaciteiten en kennis van de Vlaamse universiteiten en hogescholen met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking verder worden opgebouwd en verdiept. Hierbij wordt ingezet op strategische niches/thema's die relevant zijn voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking en gekozen worden door de verschillende instellingen, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het eigen instellingsbeleid inzake internationalisering en ontwikkelingssamenwerking.

Deze capaciteit binnen elke instelling, in combinatie met eigen ervaring en internationale netwerken, is vereist om aan beleidsvoorbereidend onderzoek te kunnen doen in bepaalde domeinen, om ontwikkelingsrelevante opleidingen te kunnen geven en de bursalen uit ontwikkelingslanden te begeleiden, om projecten in het Zuiden te kunnen opzetten en uitvoeren, enz. Deze capaciteitsopbouw zal worden gerealiseerd door in te zetten op 3 intermediaire resultaten:

1. Een ontwikkelingsdimensie is geïntegreerd in het Vlaams hoger onderwijs conform de prioriteiten van de instellingen.
2. Een ontwikkelingsdimensie is geïntegreerd in het onderzoek aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen conform de prioriteiten van de instellingen.
3. Studenten, medewerkers en andere stakeholders van Vlaamse instellingen hoger onderwijs zijn zich bewuster van ontwikkelingsproblematieken (sensibilisering).

Het budget voor het Global Minds programma wordt over de Vlaamse universiteiten verdeeld via een verdeelsleutel. Hierbij speelt onder meer het aantal studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden een rol.

UHasselt werkte een 5-jaren Global Minds programma uit waarbij ruimte is voor initiatieven die vanuit de dienst internationalisering worden opgezet (zoals professionalisering voor studenten, organisatie reisbeurzen, sensibiliseringsinitiatieven ...), maar ook de verschillende faculteiten financiering kunnen krijgen voor specifieke initiatieven via een competitieve call voor projecten.

VLIR-UOS onderzoeksiniciatieven - UHasselt

Zie Jaarverslag Onderzoek 2018.

VLIR-UOS sensibiliseringsinitiatieven - UHasselt

Binnen het Global Minds programma worden verschillende sensibiliseringsactiviteiten opgezet en ondersteund. Het doel is om de derde wereld thematiek vanuit wetenschappelijke invalshoek bij het breder publiek te brengen. De activiteiten kunnen verschillende vormen aannemen: workshop, colloquium, conferentie, openbare les, voordracht, lessenreeks ... Vanuit de dienst internationalisering en ontwikkelingssamenwerking worden verschillende initiatieven georganiseerd, maar ook faculteiten worden aangemoedigd om sensibiliseringsinitiatieven te organiseren d.m.v. de competitieve call.

De UHasselt organiseerde de afgelopen jaren diverse sensibiliseringsinitiatieven. Zo ook in 2018:

- Keuzevak North-South: Tijdens het academiejaar 2017-2018 organiseerde de UHasselt deze sensibiliseringscyclus voor de 11de keer als een interdisciplinair keuzevak voor studenten van de associatiepartners.
- Wereldavond: een event voor en door internationale studenten, met jaarlijkst ca. 300-350 deelnemers (14 maart 2018).
- Wereldwaterdag: event in samenwerking met het UHasselt roeiteam (22 maart 2018)
- Fair Easter egg hunt: in samenwerking met Oxfam Wereldwinkel (30 maart 2018)
- Dag van de Duurzaamheid: in samenwerking met Specifieke Lerarenopleiding Economie (26 april 2018)
- Infosessie 'Leven en werken in India' (mei 2018)
- Fair Chocolate Break voor personeel (15 mei 2018)
- Congo avond: film en debat in samenwerking met Vorming+ Limburh (23 mei 2018)
- Fair trade week: week in het teken van de fair trade met o.a. een Fairtrade panelgesprek, Fairtrade ontbijt (8-12 oktober 2018)
- Week van de mensenrechten: week in het teken van de mensenrechten met o.a. een tentoonstelling, schrijfmarahton Amnesty International, ondertekening Memorandum of Understanding met Scholars at Risk en refugee breakfast (1-10 december 2018)
- Thesisaward als erkenning voor een ontwikkelingsrelevante masterproef, uitreiking 20 november 2018
- Intervisie sessies voor reisbeursstudenten die naar het Zuiden trekken. Hierbij wordt een volledige dag interculturele voorbereiding voorzien, een sessie over veiligheid en gezondheid en een debriefing na terugkeer. Deze sessies worden gegeven in samenwerking met ngo UCOS.

VLIR-UOS beurzenprogramma's m.b.t. onderwijs - UHasselt

VOOR VLAAMSE BEURSAANVRAGERS: REISBEURZEN VOOR STUDENTEN (REI)

VLIR-UOS stelt jaarlijks een aantal reisbeurzen ter beschikking van Vlaamse studenten om hen de kans te bieden terreinervaring op te doen in een ontwikkelingsland binnen een academische context en hen bewust te maken van de ontwikkelingsvraagstukken in een geglobaliseerde wereld.

Vanaf 2017 zijn deze reisbeurzen inbegrepen in het Global Minds programma. Naast 11 VLIR-UOS beurzen, kon DIOS in 2018 ook beschikken over 2 beurzen vanuit het universiteitsfonds NALOU. Daarnaast werden 13 reisbeurzen gefinancierd door externe middelen en eigen financiering vanuit de dienst.

VLIR-UOS professionalisering -UHasselt

Vanuit het Global Minds programma is financiering voorzien voor het professionaliseren van personeel in het kader van UOS. In 2018 werden hiertoe volgende sessie georganiseerd:

- Interculturele communicatie
- Spoedcursus Spaans

VLIR-UOS onthaal internationale studenten – UHasselt

Een onderdeel van het Global Minds programma is het verbeteren van de integratie van studenten uit ontwikkelingslanden. Naast de activiteiten die jaarlijks voorzien worden vanuit de dienst studentenvoorzieningen (zie jaarverslag StuVo) organiseerde DIOS in 2018 enkele informatieve sessies specifiek voor internationale studenten:

- Intercultural communication for international students;
- Did you say Frietjes: netwerkevent voor Vlaamse en internationale studenten English infoessions library for international students (november): 7 aanwezigen.

VOOR BEURSAANVRAGERS UIT EEN ONTWIKKELINGSLAND: KOI-, ITP- & ICP-BEURZEN

Cf. supra

8 Taalrapportering 2017-2018

8.1 Doelstellingen en rechtsgrond

In academiejaar 2012-2013 stelde de instelling een taalbeleidsplan op: de UHasselt wil zich positioneren als een sleutelactor van een innovatieweb met een regionale verankering én met zicht op de internationale context.

De provincie Limburg situeert zich in een regio waar de kennis van meerdere talen onmisbaar is, onder andere voor de arbeidsmarkt. In de context van de implementatie van *employability skills* in haar onderwijsconcept (uitbreiding van competentiegericht onderwijs), werd het belang van talen door het afnemend veld (werkgevers, bedrijven, enz.) nog verder onderstreept.

Om onderzoekers en docenten van hoge kwaliteit te kunnen aantrekken naar de onderzoekspoorpunten van de Universiteit Hasselt, moet hun recruiteringsgebied breder zijn dan Nederlandstalige landen. Tegelijkertijd, moet de universiteit die mensen de gelegenheid geven om de Nederlandse taal te beheersen op een degelijk niveau. Dezelfde redenering geldt voor de recrutering van studenten voor specifieke opleidingen door de universiteit georganiseerd.

Bovenop, legt het taaldecreet van de Vlaamse overheid concrete eisen op inzake beheersing van de taal waarin wordt gedoceerd om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken.

8.1.1 Doelstellingen

Volgende doelstellingen zijn in het taalbeleidsplan geformuleerd:

1. Voor de studenten
  - 1.1. De Vlaamse studenten van de UHasselt kunnen zich op een professionele/academische wijze uitdrukken (mondeling en schriftelijk) in de Nederlandse taal (doelpubliek: startende studenten).
  - 1.2. De internationale studenten krijgen de mogelijkheid om op een zeer korte tijd (voor of bij aankomst in Vlaanderen) Nederlands te leren zodat taal geen barrière is bij het leggen van de nodige sociale contacten met andere studenten, docenten en de leefgemeenschap (ERK-niveau A1-A2).
  - 1.3. De UHasselt voorziet in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen en bijscholen (ERK-niveau A2-B1).
  - 1.4. UHasselt-studenten krijgen de gelegenheid om een vreemde taal te beheersen (ERK-niveau B1-B2) waardoor ze als gediplomeerde ook internationaal direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt.
2. Voor de docenten en onderzoekers (OP en AP)
  - 2.1. In het kader van het integratiedecreet moet elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze beheersen m.n. op het ERK –niveau C1. Bovendien moet elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht en dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert de Nederlandse taal beheersen op ERK-niveau B2.
  - 2.2. De internationale onderzoekers of docenten die langer dan 6 maanden op de UHasselt verblijven, krijgen de mogelijkheid om op een zeer korte tijd (voor of bij aankomst in Vlaanderen) Nederlands te leren zodat de taal geen barrière is bij het leggen van de nodige sociale contacten met andere onderzoekers en de leefgemeenschap (ERK-niveau A2-B1).
3. Voor het personeel (ATP)
  - 3.1. Het personeel van de UHasselt dat in contact komt met anderstalige gasten beheerst de Engelse taal op ERK-niveau B1-B2.

- 3.2. De UHasselt stimuleert haar personeel om vreemde talen te leren om het internationaal karakter van de instelling te versterken.

8.1.2 Resultaten

VOOR DE STUDENTEN

1.1. De Vlaamse studenten van de UHasselt kunnen zich op een professionele/academische wijze uitdrukken (mondeling en schriftelijk) in de Nederlandse taal (doelpubliek: startende studenten).

Een aantal opleidingen van de UHasselt (TEW, HI, BI) bieden 'Academisch Nederlands' als verplicht opleidingsonderdeel in de eerste twee trimesters van het 1^e bachelorjaar aan. Dit opleidingsonderdeel draagt bij aan de volgende eindcompetenties:

De bachelor TEW/HI/BI kan vlot, correct en helder communiceren, rapporteren en presenteren. H/Zij doet dit in de opleidingstaal. H/zij kan tenminste twee andere talen, zowel mondeling als schriftelijk, adequaat gebruiken in een bedrijfscontext op beleidsniveau.

Andere opleidingen bieden een verplicht opleidingsonderdeel m.b.t. communicatievaardigheden aan (vb. 'Professionele communicatie' 1^e ba handelswetenschappen, 'Communicatievaardigheden' in 1^e ba geneeskunde en 1^e ba biologie, 'Basiscommunicatie' in 1^e ba revalidatiewetenschappen en kinesitherapie ...).

De overige bacheloropleidingen integreren communicatievaardigheden (bv. mondeling en schriftelijk rapporteren en presenteren), in de andere opleidingsonderdelen (bv. 'Basisvaardigheden in de chemie' voor 1e ba chemie, 'Communicatie en participatie' in 2e ba mobiliteitswetenschappen,).

1.2. De internationale studenten krijgen de mogelijkheid om op een zeer korte tijd (voor of bij aankomst in Vlaanderen) Nederlands te leren zodat taal geen barrière is bij het leggen van de nodige sociale contacten met andere studenten, docenten en de leefgemeenschap (ERK-niveau A1-A2).

De UHasselt biedt internationale studenten de mogelijkheid een basiscursus Nederlands te volgen bij aankomst in Vlaanderen. Deze cursus wordt 2 keer per jaar kosteloos aangeboden, met name in september en februari. In september, voorafgaand aan de start van het academiejaar, betreft het een intensieve basiscursus van in totaal 60u gespreid over 2 weken.

De basiscursus die start in februari wordt gespreid over de volledige 2de semester met initieel (eerste 8 weken) 5u per week en vervolgens 3u per week.

Naast de intensieve basiscursus wordt een vervolgcursus voor beginners aangeboden (3u per week), een cursus 'Nederlands tussenniveau' (3u per week) en een conversatieklas (2u per week).

Hieraan nemen naast internationale studenten die langer dan de eerste semester verblijven aan onze instelling ook internationale doctoraatsstudenten en onderzoekers deel.

Sinds 2014-15 worden al deze cursussen aangeboden door een personeelslid van de UHasselt.

1.3. De UHasselt voorziet in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen en bijscholen (ERK-niveau A2-B1).

1.4. UHasselt-studenten krijgen de gelegenheid om een vreemde taal te beheersen (ERK-niveau B1-B2) waardoor ze als gediplomeerde ook internationaal direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt.

Een aantal opleidingen van de UHasselt biedt taalopleidingsonderdelen aan binnen het pakket van verplichte opleidingsonderdelen of als keuzeopleidingsonderdeel. Daarnaast biedt de UHasselt een

basiscursus Engels (2u per week) en conversatieklassen Engels (2u per week) aan onder begeleiding van een lesgever van de UHasselt. De conversatieklassen worden georganiseerd samen met een native speaker en maken studenten in kleine groepen vertrouwd met de Engelse taal. De nadruk ligt op spreekvaardigheid, maar ook Engelse grammatica komt aan bod.

VOOR DE DOCENTEN EN ONDERZOEKERS (OP EN AP)

2.1. In het kader van het integratiedecreet moet elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze beheersen m.n. op het ERK –niveau C1. Bovendien moet elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht en dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert de Nederlandse taal beheersen op ERK-niveau B2. **Aan deze voorwaarde moet voldaan worden binnen de vijf jaar na de aanstelling van het personeelslid of op het moment van zijn benoeming. Het instellingsbestuur voorziet een verplicht integratietraject dat garandeert dat het personeelslid na twee jaar tewerkstelling minstens de Nederlandse taal beheerst op ERK-niveau A2 (toegevoegd OER-regeling 2017-18).**

Sinds de nieuwe taalregeling, van kracht sinds academiejaar 2013-2014, werkt UHasselt samen met CERAN. De overeenkomst voorziet in de begeleiding van het onderwijzend en het academische personeel van de UHasselt bij de verwerving van de Engelse taal (ERK-niveau C1) en/of Nederlandse taal (ERK-niveau B2 of C1) d.m.v. opleidingstrajecten op maat. In 2016 werd een nieuwe overeenkomst afgesloten met CERAN.

Aan de hand van een screening vooraf bepaalt CERAN het taalniveau van elke docent en werkt vervolgens een opleidingstraject uit (rekening houdende met het reeds aanwezige taalniveau). Het opleidingstraject bereidt specifiek voor op de af te leggen test (respectievelijk ITACE / ITNA).

Het CERAN-opleidingstraject gericht op de ITACE-test m.b.t. C1 Engels bestaat uit een kort gefocust traject, m.n. een tweedaags residentieel taalbad te Spa, gevolgd door een opvolgtraject aan de UHasselt bestaande uit een inhouse training van in totaal 30 uur in kleine groep (max. 4 docenten) en gespreid over meerdere weken. Na afloop van dit opleidingstraject nemen de docenten deel aan de ITACE-test of TOEFL-test. In academiejaar 2017-2018 nam 1 docent deel aan de TOEFL-test na een kort traject Engels. In 2017-2018 nam er niemand deel aan de ITACE-test.

Het CERAN-opleidingstraject gericht op de ITNA-test m.b.t. B2/C1 Nederlands bestaat uit een gefocust traject, nl. een residentieel taalbad van 2 weken te Spa, gevolgd door een opvolgtraject aan de UHasselt bestaande uit een individuele inhouse training van in totaal 30 uur gespreid over meerdere weken. In 2017-2018 volgde 1 docent dit opleidingstraject (ter voorbereiding van zijn onderwijsopdracht in 2018-2019).

Er worden ook trajecten aangeboden als voorbereiding op de taaltest of met een bepaalde focus op maat van de docent. In 2017-2018 volgden 4 docenten de voorbereiding op de taaltest Nederlands, 1 docent volgde een programma op maat en 1 deelnemer volgde het groepstraject Engels maar legde nog geen test af.

Sinds 2014 tracht de meerderheid van onze docenten het ERK-niveau C1 Engels te behalen via de KU Leuven-portfolio test. Hiertoe stellen de docenten een dossier samen bestaande uit:

- publicatielijst met minstens 2 publicaties als eerste auteur in een internationaal gereviewd wetenschappelijk tijdschrift;

- lijst met de meest recent (laatste 3 jaar) gevolgde Engelstalige congressen en symposia;
- een video-opname van een presentatie, interview of een college in het Engels met minimaal 5 à 10 minuten spontaan taalgebruik die bruikbaar is voor de taalattestering conform onderstaande ERK-descriptoren m.b.t. het C1-niveau:
  - Vocabulary control: occasional minor slips, but no significant vocabulary errors.
  - Vocabulary range: has a good command of broad lexical repertoire allowing gaps to be readily overcome with circumlocutions; little obvious searching for expressions or avoidance strategies. Good command of idiomatic expressions and colloquialisms.
  - Spoken fluency: can express him/herself fluently and spontaneously, almost effortlessly. Only a conceptually difficult subject can hinder a natural, smooth flow of language.
  - Coherence and cohesion: can produce clear, smoothly flowing, well-structured speech, showing controlled use of organizational patterns, connectors and cohesive devices. Can use a variety of linking words efficiently to mark clearly the relationships between ideas.
  - Phonological control: can vary intonation and place sentence stress correctly in order to express finer shades of meaning.
  - Grammatical accuracy: consistently maintains a high degree of grammatical accuracy; errors are rare and difficult to spot. Good grammatical control; occasional 'slips' or non-systematic errors and minor flaws in sentence structure may still occur, but they are rare and can often be corrected in retrospect.
  - Grammatical range: regularly uses complex sentences, incorporating present and past participle phrases; rarely combined with ellipsis. Uses appropriate tenses throughout; including in conditional sentences. Regularly uses appropriate modal verbs and regularly complex noun phrases.
- In de loop van 2015 werd het dossier aangevuld met een gesprek op het Instituut voor levende talen van de KU Leuven (ILT) dat betrekking heeft op de specifieke taalvaardigheid die nodig is voor het doceren en examineren: studenten oriënteren in de cursus, opdrachten geven, lessen structureren, bijkomende informatie vragen op het examen, etc.

In 2017-2018 namen in totaal 16 docenten deel aan de KU Leuven portfolio test.

2.2 De internationale onderzoekers of docenten die langer dan 6 maanden op de UHasselt verblijven krijgen de mogelijkheid om op een zeer korte tijd (voor of bij aankomst in Vlaanderen) Nederlands te leren zodat de taal geen barrière is bij het leggen van de nodige sociale contacten met andere onderzoekers en de leefgemeenschap (ERK-niveau A2-B1).

De UHasselt biedt ZAP-leden zonder onderwijsopdracht ook de mogelijkheid om in te stappen in een traject Nederlands, bestaande uit twee delen: een residentieel taalbad van 2 weken, gevolgd door een individuele training van 10 sessies van 3 uur.

Onderzoekers kunnen deelnemen aan een intern taaltraject Nederlands (introductory Dutch). Meer informatie kan teruggevonden worden op de website: <https://www.uhasselt.be/Language-courses>.

Voor het personeel (ATP)

3.1 Het personeel (ATP) van de UHasselt dat in contact komt met anderstalige gasten beheerst de Engelse taal op ERK-niveau B1-B2.

3.2 De UHasselt stimuleert haar personeel om vreemde talen te leren om het internationaal karakter van de instelling te versterken.

Het is de bedoeling om in de toekomst taalopleidingen op te nemen in het professionaliseringsaanbod voor het personeel, maar dit is momenteel nog niet concreet uitgewerkt.

8.1.3 Overzicht van de aard van de gemotiveerde beslissingen van de anderstalige opleidingsonderdelen waaruit de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt

Een aantal wetenschapsdomeinen, gekenmerkt door een grote mate van internationalisering, beschouwt een grondige, vakspecifieke kennis van het Engels als een voorwaarde om het beroep te kunnen uitoefenen en als noodzakelijk voor verdere professionalisering. Bovendien vragen de toegenomen studentenuitwisseling en -mobiliteit naar mogelijkheden op het vlak van Engelstalig onderwijs.

Zeker in masteropleidingen is er de nood om in een aantal gevallen Engelstalige opleidingsonderdelen aan te bieden. De functionaliteit voor de opleiding op vlak van bv. forumtaal van het wetenschapsdomein en de bijhorende (top)literatuur, het vertrouwd maken van studenten met de onderzoeksredenering en praktijken die in een internationale en anderstalige context gebeuren, het beoogd beroepsprofiel en de tewerkstellingsmogelijkheden staat hierbij voorop, naast andere aspecten zoals anderstalige docenten en deelname van internationale studenten aan het onderwijs.

8.2. Voorwaarde inzake kwaliteit en democratisering

8.2.1. Onderwijzend personeel

(Zie 8.1.2)

8.2.2. Studenten

8.2.2.1. De instelling voorziet in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen: op welke wijze gebeurt dit binnen de instelling?

De betreffende testen worden zo spoedig mogelijk voorzien binnen onze instelling.

8.2.2.2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen?

8.2.2.3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen?

- Taalopleidingsonderdelen in het opleidingsprogramma
- Cursussen Engels vermeld in 8.1.2
- Cursussen Nederlands vermeld in 8.1.2

8.2.2.4. De studenten hebben het recht om over een AOO het examen in het Nederlands af te leggen indien er binnen de opleiding geen NI OO equivalent is binnen een initiële Nederlandstalige opleiding

- Hoeveel studenten maken hiervan gebruik?
- Voorziet de instelling in een specifieke procedure om dit aan te vragen?

Met betrekking tot anderstalige opleidingsonderdelen in initiële Nederlandstalige opleidingen kunnen de studenten desgewenst het examen in het Nederlands afleggen. Om hieraan tegemoet te komen worden de examenvragen van deze opleidingsonderdelen in de meeste gevallen in het Nederlands en in het Engels voorzien. De student kan in het Nederlands dan wel in het Engels antwoorden. Aangezien nergens geregistreerd wordt of studenten in het Nederlands dan wel in het Engels geantwoord hebben op het examen, is het niet mogelijk om aan te geven hoeveel studenten hiervan gebruik maken.

Door deze werkwijze is het bovendien niet nodig om te voorzien in een procedure om de student dit te laten aanvragen.

8.3. Gedragscode

De gedragscode zoals omschreven in artikel II.272 van de Codex Hoger Onderwijs wordt ter beschikking gesteld op de volgende UHasselt-website: <http://www.uhasselt.be/UH/onderwijs-en-examenreglement/OER-regeling/Onderwijsregeling/2-Taalregeling.html>.

www.uhasselt.be
Universiteit Hasselt
Martelarenlaan 42 | BE-3500 Hasselt
Tel. +32 (0)11 26 81 11 | Fax: +32 (0)11 26 81 99
E-mail: info@uhasselt.be